

College of
Policing

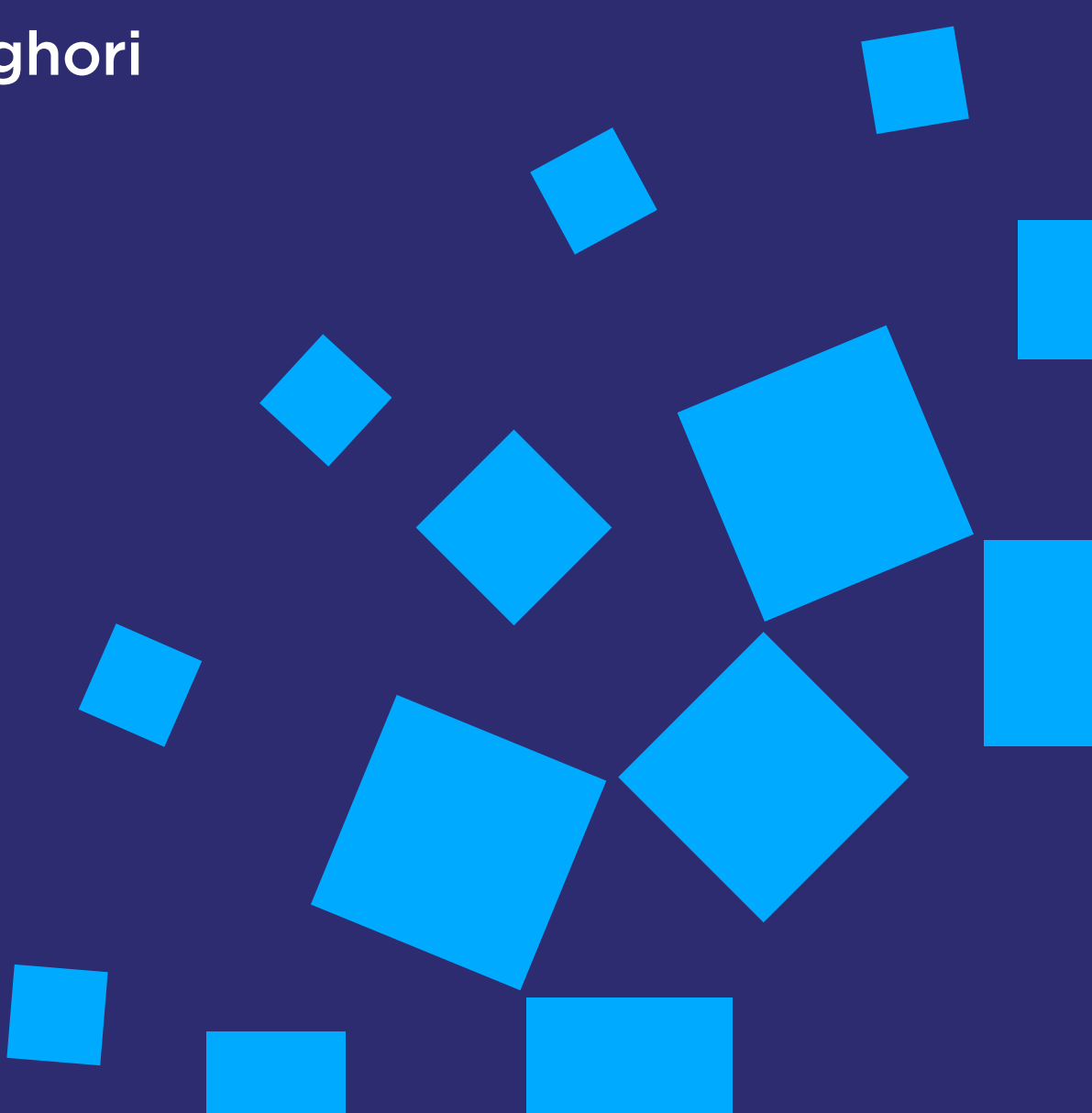
Working together
to prevent crime

Cod Ymarfer ar gyfer Cyfrifiadur Cenedlaethol yr Heddlu (PNC) a Gwasanaeth Data Gorfodi'r Gyfraith (LEDS)

Rhan B y canllaw

Ymgynghori

2022

© Coleg Plismona Cyfyngedig (2022)

Trwyddedir y cyhoeddiad hwn o dan delerau Trwydded Anfasnachol y Coleg f1.1, ac eithrio lle nodir fel arall. I weld y drwydded hon, ymwelwch â college.police.uk/non-commercial-college-licence

Lle rydym wedi nodi unrhyw wybodaeth sy'n hawlfraint trydydd parti, bydd angen i chi gael caniatâd y deiliaid hawlfraint dan sylw. Gall y cyhoeddiad hwn gynnwys gwybodaeth sector cyhoeddus wedi'i thrwyddedu o dan y Drwydded Llywodraeth Agored f3.0 yn [nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence/ version/3](https://nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence/version/3)

Mae'r cyhoeddiad hwn ar gael i'w lawrlwytho yn college.police.uk

Os oes gennych unrhyw ymholiadau ynglŷn â'r cyhoeddiad hwn, cysylltwch â ni yn communications@college.pnn.police.uk

Crëwyd y ddogfen hon gyda'r bwriad o wneud y cynnwys yn hygyrch i'r ystod ehangaf o bobl, waeth beth fo'u hanabledd neu nam. I ymholi ynghylch darparu'r ddogfen hon mewn fformat arall, cysylltwch â ni ar contactus@college.police.uk

Cynnwys

1 Cyflwyniad	2
2 Adeiledd rhan B	4
3 Gofynion y Cod Ymarfer	7
A. Diogelu'r data a gedwir ar LEDS	8
B. Creu'r cofnod data	14
C. Diwygio a diweddarau'r cofnod data	19
D. Dilysu'r cofnod data	23
E. Adolygu, cadw a gwaredu data	26
F. Cyrchu a chymhwyso'r data a ddelir	31
H. Rhannu data a gedwir	39
I. Atebolrwydd am gyrchu a defnyddio data ac archwilio data	44
J. Hyfforddiant a datblygiad proffesiynol parhaus	48

1 Cyflwyniad

- 1.1 Dyma ran B o'r canllawiau ar gyfer y Cod Ymarfer ar gyfer Cyfrifiaduron Cenedlaethol yr Heddlu (PNC) a Gwasanaeth Data Gorfodi'r Gyfraith (LEDS), y dylid eu darllen ar y cyd â'r Cod Ymarfer ar gyfer y PNC a'r LEDS (2022).), yn ogystal â rhan A o'r canllawiau. Mae Rhan B yn sail i'r 10 egwyddor ar gyfer defnydd proffesiynol a moesegol o PNC a LEDS, sydd wedi'u nodi yn y Cod Ymarfer. Gyda'i gilydd, mae'r dogfennau hyn yn rhoi arweiniad clir i heddluoedd a sefydliadau eraill sy'n defnyddio'r systemau. Maent hefyd yn gwasanaethu fel fframwaith a chyd-destun gweithredol ar gyfer awdurdodau perthnasol, megis Arolygiaeth Cwnstabiliaeth a Tân Ei Mawrhydi. & Gwasanaethau Achub (HMICFRS), i fonitro sut mae'r ddwy system yn cael eu llywodraethu, eu rheoli a'u defnyddio.
- 1.2 Mae'r arweiniad mewn dwy ran. Mae Rhan A yn ymdrin â chanllawiau cyffredinol ac mae rhan B yn cefnogi 10 egwyddor y Cod drwy roi manylion am y rhesymeg y tu ôl i'r egwyddorion, yn ogystal â pha gyfrifoldebau a champau gweithredu sy'n cefnogi pob un. Mae hyn yn berthnasol i bob sefydliad sy'n cael mynediad at PNC a LEDS, rheolwyr, aelodau a staff y sefydliadau hyn, a chyflenwyr, archwilwyr a hyfforddwyr sydd â chyfrifoldebau i gefnogi'r egwyddorion hynny a deall a ydynt wedi'u bodloni. Ceir hefyd restr termau a ddefnyddir ar draws y Cod a'r dogfennau canllaw.
- 1.3 Mae'r Swyddfa Gartref, drwy'r Rhaglen Data Gorfodi'r Gyfraith Genedlaethol (NLEDP), wedi creu LEDS i gymryd lle PNC. Mae'r Cod Ymarfer yn cwmpasu'r ddwy system a bydd mewn grym tra bod defnyddwyr yn trosglwyddo o PNC i LEDS, hyd nes y bydd PNC wedi'i ddatgomisiynu. Yn y cyfamser, bydd y ddwy system yn cydfodoli.
- 1.4 Yn syml, mae'r Cod a'r ddogfen ganllaw yn darparu 'beth' i'w wneud, gyda dogfennau eraill sy'n bodoli y cyfeirir atynt fel canllawiau ymarfer presennol. Bydd dogfennau pellach yn cael eu creu i ymhelaethu ar y 'sut'. Mae rhaglen hyfforddi gynhwysfawr

yn ei lle ar gyfer PNC. Bydd dysgu a chynghor pellach hefyd yn cael eu darparu i ddarparu cymorth sy'n galluogi heddluoedd a defnyddwyr eraill i gydymffurfio ag egwyddorion a chyfrifoldebau'r Cod a'r ddogfen ganllaw wrth ddefnyddio PNC a LEDS. Er bod gan PNC a LEDS strwythurau gwahanol iawn fel systemau data, maent yn rhannu'r un peth fel storfeydd gwybodaeth yr heddlu. Mae'r Cod a'r ddogfen ganllaw yn darparu fframwaith cryf ar sut i sicrhau defnydd diogel, moesegol, teg, diwyd a diduedd o ddata at ddibenion gorfodi'r gyfraith yn gyfreithlon, pan gânt eu storio neu eu cyrchu drwy'r naill system neu'r llall.

- 1.5 Mae'r ddogfen hon yn cyfeirio at ganllawiau manwl pellach sy'n parhau mewn lle ar gyfer PNC, yn ogystal ag unrhyw ganllawiau penodol sy'n cael eu creu ar gyfer y cynhyrchion LEDS. Mae gan PNC lawlyfr defnyddiwr a set o reolau busnes, a fydd yn cael eu cynnal hyd nes y caiff PNC ei ddatgomisiynu. Bydd rhai canllawiau defnyddwyr yn cael eu cyhoeddi ar gyfer pob un o'r cynhyrchion LEDS ym mhob lansiad technegol a bydd hyn yn cael ei adnewyddu wrth i ddatblygiad ailadroddol y system fynd rhagddo.
- 1.6 Bydd rhai canllawiau ar gyfer pob un o'r cynhyrchion LEDS yn cael eu cyhoeddi yn y lansiad technegol cyntaf a byddant yn cael eu hadnewyddu wrth i ddatblygiad ailadroddol y system fynd rhagddo. Ar gyfer LEDS, bydd set o ganllawiau penodol yn cael eu creu ar gyfer pob cynnyrch, ynghyd â rhai canllawiau troswaol ar themâu cyffredin. Bydd rhai dogfennau metrigau perfformiad hefyd ar gyfer PNC a LEDS. Gall y metrigau perfformiad gynnwys hyfforddiant, mesurau ansawdd data, diogelwch data a gofynion cyflenwyr. Er enghraifft, roedd targedau amseroldeb penodedig yng Nghod 2005 ar gyfer y PNC, a fydd yn cael eu hailystyried a'u hadnewyddu. Bydd y dogfennau hyn yn cael eu datblygu gan y Swyddfa Gartref, ar y cyd ag arweinydd Cyngor Cenedlaethol Penaethiaid yr Heddlu (NPCC) ar gyfer PNC a LEDS a Bwrdd Data NPCC. Byddant yn seiliedig ar fetrigau a thargedau presennol, megis y ddau ar gyfer PNC, yn ogystal â nodi neu ddatblygu'r rhai sydd eu hangen ar gyfer effeithlonrwydd gweithredol. Bydd dyddiad gweithredu'r metrigau perfformiad dri mis ar ôl cyhoeddi'r ddogfen oni bai bod y ddogfen yn dweud yn wahanol.

2 Adeiledd rhan B

- 2.1 Rhaid i weithrediad a defnydd PNC a LEDS gan bob sefydliad a defnyddiwr gydymffurfio â'r egwyddorion a nodir yn y Cod, a'r canllawiau sy'n cefnogi'r egwyddorion hynny. Mae'r canllawiau manwl hynny wedi'u nodi o dan adrannau 3A i 3J o'r rhan hon o'r ddogfen ganllaw, sy'n adlewyrchu swyddogaethau prosesu data a gweithgareddau ategol wrth reoli a defnyddio llwyfan data. Er bod disgwyl i ddefnyddwyr PNC a LEDS ddarllen pob adran o'r Cod i ddechrau, mae'n cael ei gyhoeddi fel bod modd cyrchu pob adran a'i darllen yn annibynnol. Bydd y cyfrifoldebau a bennir o dan bob adran o **Bennod 3** yn berthnasol i'r swyddogaeth ddata benodol honno ond efallai y bydd rhywfaint o orgyffwrdd rhwng adrannau. Er enghraifft, sicrhau bod pobl sy'n cyrchu PNC a LEDS wedi'u hyfforddi'n llawn (yn unol â'r strategaeth ddysgu genedlaethol a safonau cenedlaethol cytûn), yn meddu ar y wybodaeth ddiweddaraf am ganllawiau ymarfer cyfredol, a'u bod yn deall yr holl ofynion a chyfrifoldebau yn cael eu hailadrodd ar draws swyddogaethau. Mae cynnal cywirdeb y llwyfan, yn ogystal â chyfrinachedd a sicrwydd ansawdd y data ynddo, yn themâu cyffredin sy'n rhedeg drwy adrannau'r Cod.
- 2.2 Mae prosesu data, fel y'i diffinnir yn DPA 2018, yn 'weithrediad neu set o weithrediadau a gyflawnir ar wybodaeth, neu ar setiau o wybodaeth'. Yn fras, mae hyn yn cynnwys casglu, storio a threfnu eitemau o ddata i gynhyrchu gwybodaeth ystyrlon. Bydd prosesu data ar gyfer y ddwy system yn cynnwys prosesau neu swyddogaethau amrywiol, gan gynnwys creu'r cofnod data, diwygio'r cofnod data, dilysu data, adolygu, cadw a gwaredu data, cyrchu a chymhwyso data, datgelu neu rannu data, dadansoddi data ac archwilio data.
- 2.3 Mae pob adran o **Bennod 3** yn cynnwys trosolwg byr sy'n nodi un o'r 10 egwyddor yn y Cod ac yn egluro'r gofynion cyffredinol sy'n cefnogi'r egwyddor honno a'r swyddogaeth data cysylltiedig. Mae hyn yn cynnwys cyfeiriadau at ganllawiau neu ddeddfwriaeth benodol y dylid eu darllen. Cyhoeddir canllawiau ar berfformiad

ac arferion disgwylidig i heddluoedd o bryd i'w gilydd gan gyrff perthnasol, megis yr NPCC, a olynodd Cymdeithas Prif Swyddogion yr Heddlu (ACPO) ar 1 Ebrill 2015 ac a gymerodd berchnogaeth ar unrhyw ganllawiau ACPO sy'n parhau'n gyfredol. Mae'r Coleg Plismona, fel y corff proffesiynol ar gyfer y 43 o heddluoedd yng Nghymru a Lloegr, yn gosod safonau proffesiynol, ac yn cynhyrchu **Arfer Proffesiynol Awdurdodedig** (APP) a chanllawiau eraill sy'n cefnogi disgwyliadau arfer da. Er nad oes gan ganllawiau o'r fath fandad statudol, fe'u cyfeirir atynt fel arwydd o'r safonau ymarfer a pherfformiad a ddisgwylir gan ddefnyddwyr LEDS. Bydd HMICFRS yn cymhwyso'r un safonau i bob sefydliad sy'n defnyddio PNC and/or LEDS a bydd yn defnyddio'r Cod a'r ddogfen ganllaw hon, ynghyd â'r canllawiau pellach hynny, fel meincnod yr arfer disgwylidig. Er ei fod wedi'i ysgrifennu i gefnogi plismona, dylai asiantaethau gorfodi'r gyfraith eraill gael mynediad at **APP** a'i ymgorffori yn eu cyd-destun eu hunain.

- 2.4 Yna mae'r trosolwg yn cael ei ddilyn gan ddisgrifiad o'r cyfrifoldebau neu rwymedigaethau sy'n dilyn ar bob lefel, sy'n cynnwys cyfrifoldebau o dan ddeddfwriaeth diogelu data.
- 2.5 **Prif swyddog** y sefydliad sydd wedi cael mynediad at PNC and/or LEDS. Gall fod yn heddlu neu'n gorff arall sydd â swyddogaethau statudol i arfer awdurdod cyhoeddus neu gyfrifoldebau eraill sy'n ategu unrhyw un o ddibenion gorfodi'r gyfraith neu ddiogelu. Y prif swyddog sydd â'r cyfrifoldeb hwn, sydd, at ddibenion y Cod, hefyd yn cynnwys swyddi cyfatebol yn achos sefydliadau eraill sy'n defnyddio'r systemau.
- 2.6 Mae **rheolwyr gweithredol** o fewn y sefydliadau yn rheolwyr a fydd ar unrhyw lefel â rhywfaint o gyfrifoldeb am reoli gweithrediad y PNC and/or LEDS o fewn y sefydliad hwnnw, neu berfformiad personél (staff neu gontractwyr) y gellir caniatáu mynediad i'r platfform iddynt. Gall y rhain feddiannu rôl system neu ddata benodol, neu efallai y bydd ganddynt rôl ehangach. Ni fydd yr holl gyfrifoldebau a amlinellir yn cael eu priodoli i un unigolyn. Tybir bod yna unigolion gwahanol yn gweithredu ar lefelau perthnasol a fydd yn cymryd y cyfrifoldebau hyn, gan weithredu ar ran y sefydliad.

- 2.7 **Mae defnyddiwr system** yn unigolyn sydd wedi'i fetio a'i gymeradwyo i ddefnyddio PNC and/or LEDS a hyfforddwyd yn y swyddogaeth. Byddant naill ai'n cael eu cofrestru i fewngofnodi fel defnyddiwr uniongyrchol neu'n cael eu fetio a'u cymeradwyo ar gyfer mynediad trwy system gysylltu. Mae defnyddio LEDS yn cynnwys cyflawni unrhyw swyddogaethau data sy'n gysylltiedig â'r systemau, gan gynnwys cyrchu'r naill PNC neu'r llall and/or LEDS, a defnyddio'r wybodaeth a gafwyd yn uniongyrchol oddi wrthynt. Gall fod gan ddefnyddiwr systemau rôl sy'n cyd-fynd â swyddogaeth data benodol, megis mewnbynnu data, neu gallai fod yn defnyddio gwybodaeth o'r systemau fel rhan o rôl gorfodi'r gyfraith neu ddiogelu ehangach, fel swyddog heddlu rheng flaen yn cyrchu gwybodaeth am resymau gweithredol.
- 2.8 **Mae'r NPCC** yn gweithredu fel corff cydgysylltu ar gyfer heddluoedd ar draws y Deyrnas Unedig ac mae ganddo rôl mewn darparu arweinyddiaeth a chyfeiriad i heddluoedd yn y Deyrnas Unedig sy'n defnyddio PNC and/or LEDS. Mae'r ddogfen ganllaw hon yn priodoli cyfrifoldebau i'r NPCC mewn perthynas â throsolwg strategol y ddwy system ar ran plismona, defnydd gweithredol gan yr heddlu, a mynediad i – a chymhwyso – data a gyrchir o'r systemau. Disgwylir i gyrff nad ydynt yn heddluoedd ddilyn yr un polisi ac ymarfer.
- 2.9 Ar hyn o bryd mae'r **Swyddfa Gartref** yn cynnal y rhaglen sy'n datblygu'r llwyfan LEDS, yn ogystal â pheth rheolaeth barhaus o strwythur y PNC. Mae'n bosibl y bydd y cyfrifoldebau a roddwyd i'r Swyddfa Gartref ar gyfer LEDS, maes o law, yn cael eu mabwysiadu gan gorff cynnal newydd. Nid oes gan y Swyddfa Gartref gyfrifoldeb statudol am lawer o'r gyrff sy'n defnyddio'r systemau ond, at ddibenion y canllawiau hyn, rhoddir cyfrifoldebau iddi mewn perthynas â'i rôl yn llywodraethu a rheoli seilwaith y systemau.
- 2.10 Gellir cyfeirio hefyd at gyrff eraill – megis y Coleg Plismona, sy'n rhoi arweiniad ar ymarfer a dysgu proffesiynol, a Gwasanaeth Digidol yr Heddlu – mewn perthynas â'u perthnasoedd a'u cyfrifoldebau wrth gefnogi PNC a LEDS.

3 Gofynion y Cod Ymarfer

- 3.1 Yn y tudalennau a ganlyn, nodir y cyfrifoldebau sy'n cefnogi pob un o egwyddorion y Cod Ymarfer mewn adrannau. Gellir darllen y rhain ar wahân gan y rhai sydd â diddordeb penodol yn yr egwyddorion.

A. Diogelu'r data a gedwir yn LEDS

Egwyddor

Rhaid bod trefniadau cadarn ar waith i sicrhau storio diogel, cyfyngiadau ar fynediad, a chanllawiau ar gadw a gwaredu gwybodaeth, fel y gall y cyhoedd fod yn hyderus yng ngywirdeb y wybodaeth a storir.

Gofyniad

Mae gorfodi'r gyfraith yn weithgaredd sy'n cael ei lywio'n gynyddol gan wybodaeth. Mae cynnal diogelwch yn gofyn am strwythurau a phrosesau sicrwydd gwybodaeth cadarn. Mae sicrhau diogelwch hefyd yn dibynnu ar ymarferoldeb technegol y systemau sy'n cyfnewid gwybodaeth gyda PNC a LEDS. Mae GDPR y DU a Rhan 3 o DPA 2018 yn cyflwyno dyletswydd ar bob sefydliad gorfodi'r gyfraith i adrodd am achosion o dorri rheolau data personol i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO) os oes risg debygol i hawliau a rhyddid unigolion, a gwneud hynny hebddo. oedi. Gallai achosio o fynediad diawdurdod at ddata personol arwain at gosbau ariannol trwm. Chweched egwyddor diogelu data DPA 2018 yw bod yn rhaid i ddata personol a brosesir at unrhyw un o'r dibenion gorfodi'r gyfraith gael ei brosesu mewn modd sy'n sicrhau diogelwch priodol y data personol. Penodir Uwch Berchennog Risg Gwybodaeth Cenedlaethol (NSIRO) gan yr NPCC i weithredu ar ran y rheolwyr ar y cyd ar gyfer y ddwy system, i oruchwylio a rheoli risgiau i'r systemau. Yn ei dro, pob sefydliad sy'n cysylltu â PNC and/or Bydd LEDS yn atebol drwy ei brif swyddog (neu swyddog cyfatebol) am effeithlonrwydd a diogelwch eu systemau, eu cyflenwyr a'r personél sy'n cyrchu ac yn defnyddio'r data, naill ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol. Gellir dirprwyo'r cyfrifoldeb hwn am ddiogelwch data i uwch unigolyn a enwir, sef yr uwch berchennog risg gwybodaeth (SIRO), sy'n gyfarwydd â risgiau gwybodaeth a rheoli risg gwybodaeth. Gall y SIRO, yn ei dro, gael ei gefnogi gan berchennog ased gwybodaeth (IAO) a swyddog diogelwch gwybodaeth (ISO). Mae'n ofynnol i heddluoedd ddynodi swyddog diogelu data (DPO) ar gyfer prosesu cyffredinol (gan

fod heddluoedd yn 'awdurdodau cyhoeddus'), a'r un peth ar gyfer prosesu gorfodi'r gyfraith (gan eu bod yn 'awdurdodau cymwys'). Prif swyddogion (a swyddogion cyfatebol mewn sefydliadau eraill) sy'n bennaf gyfrifol am gydymffurfiad sefydliadol a defnyddwyr â'r Cod a deddfwriaeth.

Pam mae hyn yn berthnasol?

Bydd data ar PNC a LEDS yn dod o ystod o ffynonellau. Mae'r rhain yn cynnwys cofnodion troseddau lleol a chenedlaethol, adroddiadau am bobl ar goll, a manylion troseddwy rhyw a threisgar a gafwyd yn euog. Bydd LEDS hefyd yn darparu rhyngwyneb ar gyfer mynediad â chronfeydd data eraill, megis yr Asiantaeth Trwyddedu Gyrwyr a Cherbydau (DVLA) ar gyfer cofnodion gyrwyr a cherbydau. Defnyddir systemau data gwahanol gan heddluoedd ac asiantaethau gorfodi'r gyfraith eraill i gartrefu ffynonellau data a fydd yn cysylltu â PNC a LEDS. Gallai unrhyw gyfaddawd i ddiogelwch data arwain at hwyluso trosedd, materion yn ymwneud â diogelwch y cyhoedd, rhwystr i ymchwiliadau, colled ariannol, niwed i unigolion y cedwir eu gwybodaeth, a niwed i enw da perchnogion y data, yr NPCC a'r Swyddfa Gartref.

Canllawiau argymelledig ychwanegol

- Mae'r Swyddfa Gartref, ar ran y rheolwyr ar y cyd ar gyfer PNC neu LEDS, yn darparu manylion y gofynion systemau technegol a gweithdrefnol penodol.
- Mae APP ar [sicrwydd gwybodaeth](#) wedi'i ddatblygu i gefnogi'r heddlu i reoli sicrwydd systemau.
- Polisi Cenedlaethol Plismona Diogelwch Cymunedol (CSP) Polisi Cenedlaethol Sicrwydd Risg Gwybodaeth Plismona.
- Mae APP ar fetio yn cefnogi'r [Cod Ymarfer Fetio](#).
- Cod Ymarfer ar Reoli Gwybodaeth a Chofnodion yr Heddlu 2022, yn enwedig Egwyddor 1, 'Llywodraethu', ac Egwyddor 4, 'Cydydffurfiaeth'.
- Mae gwefan yr ICO yn cynnwys cyfoeth o ganllawiau i gefnogi

cydymffurfiaeth sefydliadau â deddfwriaeth, gan gynnwys y
Canllaw i Brosesu Gorfodi'r Gyfraith.

Beth sydd angen i chi ei wneud i ateb y gofyniad hwn?

Bydd y prif swyddog yn gyfrifol am:

- Sicrhau y cedwir at GDPR y DU a DPA 2018 wrth reoli cysylltiad â PNC neu LEDS ar lefel sefydliadol.
- Enwebu uwch reolwr, y SIRO, sydd – ynghyd â'r DPO – yn gyfrifol am ddarparu arbenigedd a chynghor i gynorthwyo'r rheolydd data.
- Caffael a chynnal systemau a all ddarparu'r sicrwydd technegol a diogelwch priodol i gysylltu â naill ai PNC neu LEDS.
- Darparu gwybodaeth a sicrwydd technegol ynghylch diogelwch systemau data drwy'r broses Ffurflen Llywodraethu a Risg Gwybodaeth (GIRR).
- Cynnal diogelwch yr holl asedau a ddefnyddir i gael mynediad at PNC neu LEDS.
- Sicrhau bod y risg gwybodaeth yn cael ei chofnodi a bod prosesau rheoli risg priodol yn eu lle.
- Cadarnhau bod pobl sy'n cael mynediad i'r naill system neu'r llall, neu'r ddwy, yn cael eu fetio'n briodol pan gânt eu penodi, neu pan gânt eu trosglwyddo i rôl lle bo angen.
- Sicrhau bod mynediad yn cael ei ddileu pan fydd yr unigolyn yn gadael y sefydliad neu'n trosglwyddo i rôl nad yw bellach yn gwarantu mynediad.
- Sicrhau bod trywydd archwilio ar gyfer pob digwyddiad mynediad lleol, yn ogystal â gallu archwilio clir a phrosesau i gefnogi cynnal diogelwch data.

Fel rheolwr gweithredol o fewn y sefydliad, byddwch yn gyfrifol am:

- Sicrhau bod pobl sy'n defnyddio PNC neu LEDS wedi'u hyfforddi'n llawn, yn unol â'r strategaeth ddysgu genedlaethol a safonau cenedlaethol y cytunwyd arnynt, yn gyfarwydd â'r canllawiau ymarfer cyfredol, a'u bod yn deall yn llawn yr holl ofynion a chyfrifoldebau wrth gael mynediad i'r platfform.
- Monitro gwaith y rhai sy'n cyrchu data i sicrhau bod mynediad yn cael ei gyfyngu gan rôl a chan ddiben perthnasol.

Fel defnyddiwr systemau, rydych yn gyfrifol am:

- Defnyddio rheolyddion mynediad data yn gyfrifol. Mae hyn yn cynnwys peidio â rhannu cyfrineiriau na chofnodi cyfrineiriau mewn ffyrdd a allai gael eu peryglu, a pheidio â chael mynediad i PNC neu LEDS trwy fewngofnod person arall.
- Bod yn ofalus wrth argraffu ac allforio data o'r gronfa ddata. Gall data copi caled ddod yn hen neu'n anghywir yn gyflym a bydd angen ei storio'n ddiogel, gan gyfeirio at ffynhonnell, dyddiad a phwrpas echdynnu. Dylid sicrhau bod gwybodaeth wedi'i hechdynnu yn ddienw os nad oes angen nodi manylion personol. Ni ddylid cadw gwybodaeth sydd wedi'i hechdynnu y tu hwnt i'r defnydd sy'n gysylltiedig â diben yr echdynnu a dylid ei gwaredu'n ddiogel.
- Cynnal lefelau personol o onestrwydd, i'r safon sy'n bodoli ar gyfer plismona trwy'r Cod Moeseg.
- Rhoi gwybod am unrhyw newidiadau mewn amgylchiadau personol a allai effeithio ar gliriad diogelwch neu a allai achosi cyfaddawdu ar uniondeb, gan ddilyn y canllawiau a gyhoeddwyd gan God Ymarfer Fetio'r Coleg Plismona. Gall hyn gynnwys newidiadau mewn statws priodasol neu bartneriaeth sifil, enw neu gyfeiriad, a statws ariannol, megis dyfarniad llys sirol neu gymryd rhan mewn cynllun rheoli dyled. Gall methu â gwneud hynny arwain at israddio neu dynnu cliriad fetio yn ôl.
- Rhoi gwybod am unrhyw weithgaredd amheus neu anarferol a allai awgrymu camymddwyn ar ran eraill.

- Cadw gwybodaeth bersonol am ofynion diogelwch yn gyfredol drwy ddod yn gyfarwydd â'r Cod, gwirio'n rhagweithiol am ddiweddariadau systemau a deddfwriaeth, darllen canllawiau technegol a cheisio cyngor pan fo angen.

Bydd yr NPCC yn cynorthwyo prif swyddogion trwy:

- Penodi NSIRO i fod yn gyfrifol am sicrhau bod y ddwy system genedlaethol yn cael eu hasesu'n briodol o ran risg, a bod risgiau'n cael eu monitro a'u rheoli yn unol â'r Polisi Sicrwydd Risg Gwybodaeth Plismona Cenedlaethol.
- Sicrhau bod cytundebau cyd-reolwyr wedi'u diffinio'n glir, memoranda cyd-ddealltwriaeth a chontractau prosesu data wedi'u rhoi ar waith ar ran y rheolwyr ar y cyd i roi sicrwydd:
 - mae mynediad at wybodaeth ar PNC neu LEDS wedi'i gyfyngu i sefydliadau sydd â diben cyfreithlon adnabyddadwy
 - mae personél sy'n defnyddio PNC a/neu LEDS o fewn sefydliadau'r heddlu a sefydliadau nad ydynt yn heddlu yn cael eu fetio a'u rheoli'n briodol
 - bod mynediad unigol at wybodaeth yn gymesur â'r hyn sy'n ofynnol wrth gyflawni diben cyfreithlon
 - mae'r gofynion ar gyfer cynnal diogelwch data a'r cosbau am unrhyw achosion sefydliadol o dorri diogelwch data wedi'u nodi'n glir
- Darparu arweiniad a chyngor gweithredol i heddluoedd, er mwyn sicrhau bod cynnal diogelwch a chywirdeb data yn flaenoriaeth uchel i holl ddefnyddwyr y platfformau.
- Gweithio gyda'r Coleg Plismona i sicrhau bod polisi a chanllawiau'n adlewyrchu'r ddeddfwriaeth gyfredol a'r gofynion rheoleiddiol, a bod unrhyw newidiadau'n cael eu cyfleu i'r sefydliadau perthnasol mewn modd amserol.
- Gweithio drwy Wasanaeth Digidol yr Heddlu i gymhwyso rheolaethau sicrwydd sy'n sicrhau bod systemau a fydd yn cyfnewid gwybodaeth â PNC a LEDS yn bodloni'r gofynion diogelwch gwybodaeth a sicrwydd dymunol.

Bydd y Swyddfa Gartref yn cynorthwyo prif swyddogion trwy:

- Sicrhau bod gan y platfform gyfyngiadau mewnol i atal defnydd anawdurdodedig o PNC neu LEDS neu ddefnydd anawdurdodedig o setiau data penodol o fewn y systemau.

B. Creu'r cofnod data

Egwyddor

Dim ond at ddibenion gorfodi'r gyfraith, dibenion plismona neu ddiogelu eraill y dylid creu neu gofnodi data sy'n cael ei storio ar PNC neu LEDS, a rhaid iddo gydymffurfio â safonau ansawdd data gofynnol cenedlaethol. Dylai pob aelod o'r sefydliad ddeall pwysigrwydd data o ansawdd uchel a chael mynediad at yr offer a'r gefnogaeth angenrheidiol i gyflawni hyn.

Gofyniad

Er mwyn i wybodaeth fod yn ddilys ac yn llawn gwybodaeth, mae angen i bob parti sy'n bwriadu ei defnyddio neu ei thrin ddeall ei strwythur a'i hystyr. Gall asiantaethau gorfodi'r gyfraith fod yn atebol am gamau gweithredu mewn ymateb i ddyfarniadau a wneir ar y data sydd wedi'i gynnwys yn y wybodaeth, felly mae'n hanfodol bod hyder yng nghywirdeb a chyfredolrwydd y data hwnnw. Disgwylir y bydd y sefydliadau hynny sy'n cofnodi neu'n llwytho data i PNC neu LEDS yn cydymffurfio â safonau data POLE (Person, Gwrthrych, Lleoliad, Digwyddiad) gorfodi'r gyfraith ar gyfer creu cofnodion data a safonau ansawdd data gofynnol cenedlaethol (gweler Rhan A, adran 5.6). Mae'r holl ddata personol sy'n cael ei greu neu ei brosesu o fewn PNC neu LEDS yn ddarostyngedig i ddarpariaethau perthnasol DPA 2018 neu GDPR y DU, fel y bo'n briodol. Er enghraifft, o dan bedwaredd egwyddor diogelu data DPA 2018, mae angen gallu gwahaniaethu, cyn belled ag y bo modd, rhwng data personol sy'n seiliedig ar ddata ffeithiol a data sy'n seiliedig ar fater o farn neu asesiad, megis datganiad tyst. Mae gan unigolion yr hawl i gael gwybod am brosesu eu data personol ac mae angen iddynt fod yn hyderus yng nghywirdeb a chyfredoledd unrhyw ddata a gedwir. Felly, dylai hysbysiad preifatrwydd ar wefan y sefydliad gael ei ategu gan wybodaeth ategol i'r cyhoedd ynghylch sut y gellir cael mynediad at gofnodion data personol.

Pam mae hyn yn berthnasol?

Gellir lanlwytho data ar PNC neu LEDS trwy drosglwyddiad swmp, neu gall cofnod gael ei greu neu ei ddiwygio gan unigolyn sy'n gweithredu ar ran gwasanaeth heddlu neu asiantaeth gorfodi'r gyfraith arall. Mae cael gwybodaeth am un ffynhonnell ddata hygyrch yn caniatáu i'r wybodaeth honno gael ei rhannu rhwng asiantaethau sydd ei hangen i gyflawni eu cyfrifoldebau gorfodi'r gyfraith, plismona neu ddiogelu eraill. Mae asiantaethau o'r fath yn amrywio o gyrff lleol a chenedlaethol statudol – er enghraifft, adrannau'r llywodraeth – i gyrff fel y Gwasanaeth Cyngori a Chynorthwyo Llys i Blant a Theuluoedd. Bydd hyn yn ehangu gyda chynnwys cynnyrch ar gyfer pobl ar goll. Rhaid i asiantaethau fod yn hyderus bod y data yn addas i'r diben, o ansawdd uchel a chywirdeb, ac yn addas i'w derbyn i lys barn pan fo'n berthnasol.

Yng nghyd-destun data gorfodi'r gyfraith, mae ansawdd ac eglurder yn hollbwysig, gan fod goblygiadau a risgiau ynghlwm wrth greu cofnod data anghywir neu annealladwy. Bydd data o ansawdd uchel yn cefnogi ac yn llywio proses gwneud penderfyniadau sy'n archwiliadwy, tryloyw ac y gellir ei chadarnhau â gwybodaeth berthnasol arall. Bydd data o ansawdd uchel hefyd yn sicrhau bod y risg y mae person yn ei chyflwyno, neu'r risg y gallai person fod yn destun iddo, yn cael ei ddeall yn llawn.

Canllawiau argymelledig ychwanegol

- **[Canllaw Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth ynghylch Prosesu Gorfodi'r Gyfraith.](#)**
- APP ar **[reoli gwybodaeth yr heddlu](#)** ac APP ar **[ddiogelu data.](#)**
- **[Strategaeth Cydymffurfiaeth PNC ACPO \(2000\).](#)**
- Adroddiad Arolygiaeth Cwnstabiliaeth Ei Mawrhydi y Swyddfa Gartref **[Ansawdd ac Amseroldeb Data Cyfrifiadurol Cenedlaethol yr Heddlu \(2001\).](#)**
- Mae **[Llawlyfr Canllawiau'r](#)** NPCC ynghylch Diogelu Data wedi'i lunio ar gyfer gweithwyr proffesiynol diogelu data heddluoedd.

Beth sydd angen i chi ei wneud i ateb y gofyniad hwn?

Bydd y prif swyddog yn gyfrifol am:

- Cadarnhau bod data gorfodi'r gyfraith yn cael ei brosesu yn unol â'r ddeddfwriaeth diogelu data ddiweddaraf, a bod y data personol a gesglir at ddibenion gorfodi'r gyfraith yn gyfreithlon, digonol, perthnasol a heb fod yn ormodol mewn perthynas â'r diben y'i prosesir ar ei gyfer.
- Sicrhau bod data'n cael ei gasglu at ddibenion penodol, penodol a chyfreithlon, ac nad yw'n cael ei brosesu ymhellach mewn modd sy'n anghydnaws â'r dibenion hynny.
- Sicrhau bod gwaith y rhai sy'n mewnbynnu a chynnal data yn cael ei wneud yn unol â safonau ansawdd data gofynnol cenedlaethol.
- Sicrhau bod proses systematig ar gyfer cynnal gwiriadau ansawdd rheolaidd, i gadarnhau bod yr holl ddata yn cael ei fewnbynnu yn unol â safonau ansawdd data gofynnol cenedlaethol a bod canlyniadau monitro ansawdd data yn cael eu coladu a'u hadrodd.
- Sicrhau bod canllawiau wedi'u diweddarau ar ansawdd data yn cael eu lledaenu i reolwyr a staff perthnasol yn y sefydliad, er mwyn sicrhau bod arfer yn parhau'n ddilys yn unol â chanllawiau cenedlaethol cyfredol.
- Sicrhau bod data'n cael ei fewnbynnu ar PNC neu LEDS yn brydlon a'i fod yn cadw at safonau perfformiad a ddelir gan yr NPCC, megis amseroldeb o ran cofnodi manylion a gynhrychir gan ddigwyddiadau gorfodi'r gyfraith.
- Sicrhau bod y sefydliad yn cyhoeddi hysbysiad preifatrwydd yn egluro pa ddata personol y gellir ei gadw a sut y gellir ei ddefnyddio.
- Sicrhau bod gwybodaeth am hawliau unigol, mewn perthynas â gwybodaeth a gesglir ac a gedwir, yn hygyrch i aelodau'r cyhoedd - er enghraifft, ar adeg cadw yn y ddalfa.

Fel rheolwr gweithredol o fewn y sefydliad, byddwch yn gyfrifol am:

- Sicrhau bod unigolion sy'n mewnbynnu data i PNC neu LEDS wedi cael eu fetio a'u hyfforddi, yn cael y canllawiau diweddaraf, ac yn parhau i fod yn gymwys i gyflawni'r rôl honno.
- Monitro a hapsamplo gwaith y rhai sy'n mewnbynnu a chynnal data i sicrhau bod gwybodaeth yn gywir, yn berthnasol ac yn gyfredol, a'i bod yn cydymffurfio â safonau ansawdd data gofynnol cenedlaethol.
- Sicrhau bod canllawiau diweddarau yn cael eu lledaenu i, a'u deall gan, staff perthnasol o fewn y sefydliad i sicrhau bod arfer yn parhau'n ddilys yn unol â chanllawiau cenedlaethol cyfredol ar ansawdd data a'i fod yn cadw at ddeddfwriaeth sy'n llywodraethu prosesu data.

Fel defnyddiwr systemau, rydych yn gyfrifol am:

- Mewnbynnu data i'r gronfa ddata at ddiben cyfreithlon yn unig a sicrhau bod y diben gorfodi'r gyfraith, plismona arall, diogelwch cenedlaethol neu ddiben diogelu yn benodol, yn eglur ac yn gyfreithlon.
- Sicrhau bod y data a gofnodir ar y gronfa ddata yn gywir, yn ddilys, yn ddigonol, yn gyfredol ac yn berthnasol i'r diben cyfreithlon.
- Mewnbynnu data yn y fformat priodol a chydymffurfio â safonau cofnodi y cytunwyd arnynt yn genedlaethol a safonau ansawdd data gofynnol cenedlaethol.
- Cofnodi tarddiad y wybodaeth, asesu dibynadwyedd y wybodaeth, a gwahaniaethu rhwng ffaith a barn.
- Cofnodi unrhyw gyfyngiadau angenrheidiol ar gymhwyso'r wybodaeth, er mwyn caniatáu adolygiad, ailasesiad ac archwiliad diweddarach. Mae hyn yn amodol ar ddarparu canllawiau eraill ar ddefnyddio gwylidwriaeth gudd neu ffynonellau cudd-wybodaeth ddynol.

Bydd yr NPCC yn cynorthwyo prif swyddogion trwy:

- Gweithio gyda'r Coleg Plismona i ddarparu a diweddarau canllawiau strategol a pholisi ar draws systemau gwybodaeth cenedlaethol a lleol, i helpu perchnogion data i weithredu gofynion cyfreithiol wrth brosesu data.
- Darparu a diweddarau cyngor strategol a gweithredol ar y cydbwysedd rhwng casglu data sy'n ddigonol ac yn berthnasol at ddibenion gorfodi'r gyfraith, dibenion plismona neu ddiogelu eraill, tra hefyd yn gallu gwrthsefyll y profion o resymoldeb, cymesuredd ac anghenraid.
- Gweithio gyda'r Swyddfa Gartref i sefydlu safonau perfformiad ar gyfer amseroldeb mewnbynnu data ar gyfer plismona.

Bydd y Swyddfa Gartref yn cynorthwyo prif swyddogion trwy:

- Datblygu protocolau ar gyfer gwella ansawdd data ar PNC a LEDS ac arwain sefydliadau yn rhagweithiol i roi mesurau ar waith i sicrhau bod data a fewnbynnir ar y ddwy system yn gywir ac yn cael ei fewnbynnu'n gywir.
- Gweithio gyda sefydliadau perthnasol i sicrhau bod safonau ansawdd data yn cael eu hadnewyddu i adlewyrchu newidiadau mewn rheoliadau a deddfwriaeth.
- Gweithio gyda'r NPCC i gyhoeddi safonau perfformiad ar gyfer amseroldeb mewnbynnu data ar gyfer y ddwy system.
- Monitro ansawdd data yn PNC a LEDS, a darparu adborth i sefydliadau mewnbwn yn seiliedig ar gydymffurfio â safonau ansawdd data gofynnol cenedlaethol.
- Casglu ac adrodd ar ansawdd data, yn unol â chanllawiau arfer gorau.

C. Diwygio a diweddaru'r cofnod data

Egwyddor

Rhaid i'r data sy'n cael ei storio ar PNC a LEDS fod yn gywir ac yn gyfredol tra ei fod yn cael ei ddefnyddio gan asiantaethau sydd ei angen i gyflawni eu cyfrifoldebau gorfodi'r gyfraith, plismona a diogelu eraill. Mae hyn yn ei gwneud yn ofynnol i'r set ddata gael ei hadolygu a'i diweddaru'n rhagweithiol i sicrhau ei bod yn gywir ac yn gyfredol. Rhaid cywiro unrhyw wallau a nodir cyn gynted ag y bo'n ymarferol.

Gofyniad

Mae amseroldeb diweddaru gwybodaeth yn hanfodol i sicrhau bod y gronfa ddata yn gywir ac yn berthnasol. Efallai y bydd angen cysylltu gwybodaeth a gasglwyd at un diben gorfodi'r gyfraith â gwybodaeth arall ar naill ai PNC neu LEDS, neu sydd wedi'i chasglu at ddiben gwahanol, yn amodol ar awdurdod cyfreithlon. Os bydd gwrthdaro, gwallau neu ddyblygu rhwng y ffynonellau data, bydd angen datrys y rhain. Mae GDPR y DU a DPA 2018 yn mynnu bod yn rhaid cymryd pob cam rhesymol i sicrhau bod data personol sy'n anghywir, o ystyried y dibenion y caiff ei brosesu ar eu cyfer, naill ai'n cael ei ddileu neu ei gywiro yn ddi-oed.

Pam mae hyn yn berthnasol?

Daw gwybodaeth i'r ddwy system o wahanol ffynonellau ac fe'i derbynnir mewn gwahanol ffyrdd. Os caiff data a gedwir ar y cronfeydd data ei addasu i'w wneud yn anghywir neu'n anghywir, gallai hyn ymyrryd â'r broses deg a chyfreithlon o gyfiawnder. O fewn PNC a LEDS, gall y sefydliad gwreiddiol neu gyfrifol rannu'r hawl i ddiweddaru'r wybodaeth honno wrth lanlwytho'r data i'r system. Dylai data sydd wedi'i fewnbynnu ar y naill system neu'r llall (neu gronfeydd data gwreiddiol) fod yn gywir ar y pwynt mynediad ond gall gwybodaeth newydd godi – er enghraifft, mae'n bosibl y deuir o hyd i berson ar goll, neu efallai y bydd angen ychwanegu digwyddiad at gofnod person. Mae

hyn yn cynnwys arestio, mynd i'r ddalfa a thraddodi (neu ganlyniad) achos llys. Yn unol â'r Cod 'Dioddefwyr' cyfredol, mae gan ddiodefswyr hawl i dderbyn diweddariadau o fewn amserlenni penodol rhwng un a phum diwrnod ar adegau allweddol yn ystod eu hachosion, gan gynnwys pan fydd rhywun sydd dan amheuaeth yn cael ei arestio, ei ryddhau ar fechniaeth neu ei gyhuddo. Gall gwallau mewn data, megis cyfeiriad anghywir neu anghyflawn, gael eu datgelu yn ystod mynediad gweithredol. Mae'n hanfodol bod y defnyddiwr yn gallu adrodd ar yr anghywirdeb hwnnw bryd hynny, fel y gellir cymryd camau i'w ddiwygio. Mae hyn yn gofyn am ymagwedd sefydliad cyfan, prosesau yn eu lle i adrodd ar gamgymeriadau, prosesau i weithredu ar wallau a adroddwyd a sicrwydd ansawdd y prosesau hyn.

Mae'n hanfodol bod data yn cydymffurfio â safonau ansawdd gofynnol cenedlaethol. Gallai risgiau diogelu ddeillio o gasglu data o ansawdd gwael. Mae data anghywir neu ddata sydd wedi'i hepgor mewn achosion o'r fath yn peri risg o ganlyniadau difrifol, megis caniatáu i droseddwr a gafwyd yn euog ac sydd wedi cyflawni troseddau mewn perthynas â phlant weithio fel gofalwr neu weithiwr ysgol.

Canllawiau argymelledig ychwanegol

- Mae APP ar [reoli gwybodaeth yr heddlu](#) ac APP ar [ddiogelu data yn rhoi arweiniad cyffredinol ar reoli gwybodaeth mewn modd amserol a chywir.](#)
- [Cod Ymarfer ar gyfer Dioddefwyr Trosedd 2006](#) (mae'n cael ei adolygu ar hyn o bryd).

Beth sydd angen i chi ei wneud i ateb y gofyniad hwn?

Bydd y prif swyddog yn gyfrifol am:

- Sicrhau bod proses systematig ar gyfer diwygio data er mwyn cynnal cywirdeb a chyfoesedd gwybodaeth.
- Sicrhau bod yr holl ddata ar derfynu achosion gorfodi'r gyfraith neu gasgliad o achosion gorfodi'r gyfraith yn cael ei gofnodi

ar naill ai PNC neu LEDS yn brydlon a'i fod yn cadw at safonau perfformiad a gedwir gan yr NPCC, megis prydlondeb o ran terfynu neu gwblhau achos gorfodi'r gyfraith yn dilyn arestio, adroddiad neu wys.

- Sicrhau bod gweithdrefnau yn eu lle i unioni gwallau a adroddir gan ddefnyddwyr mewnol y systemau, asiantaethau partner neu unigolion sydd wedi ceisio mynediad i weld eu data ac arfer eu hawliau, gan gynnwys yr hawl i gywiro.

Fel rheolwr gweithredol o fewn y sefydliad, byddwch yn gyfrifol am:

- Sicrhau bod pobl sy'n diwygio data a gedwir o fewn PNC neu LEDS wedi cael eu hyfforddi, yn cael y canllawiau diweddaraf, ac yn parhau i fod yn gymwys i gyflawni'r rôl honno.
- Monitro a hapsamplo gwaith y rhai sy'n mewnbynnu a chynnal data i sicrhau bod gwybodaeth sy'n mudo i'r systemau yn gywir, yn ddilys, yn ddigonol, yn gyfredol, yn berthnasol i'r pwrpas cyfreithlon penodol, penodol, ac yn cael ei fewnbynnu yn y fformat priodol.
- Sicrhau bod gwallau neu anghywirdebau a adroddir gan ddefnyddwyr rheng flaen yn cael eu hadrodd yn ôl i'r ffynhonnell a greodd y cofnod i'w gywiro.
- Sicrhau bod gwallau neu wallau yr adroddir amdanynt yn cael eu diwygio mewn systemau lleol pan adroddir yn ôl gan ddefnyddwyr o systemau cenedlaethol.

Fel defnyddiwr systemau, rydych yn gyfrifol am:

- Sicrhau bod unrhyw newidiadau uniongyrchol a wnewch i ddata a gedwir yn y gronfa ddata genedlaethol yn gywir, yn berthnasol i'r diben cyfreithlon penodol, ac wedi'u cofnodi yn y fformat priodol.
- Cysylltu gwybodaeth am unigolyn sy'n destun cofnod presennol yn briodol i'r cofnod gwreiddiol ac osgoi dyblygu cofnodion.
- Cywiro gwybodaeth anghywir ar yr adeg y datgelir yr anghywirdeb neu adrodd am y gwall i'r ffynhonnell ddata lle na ellir diwygio hyn yn uniongyrchol. Er mwyn sicrhau cywirdeb, mae'n bwysig peidio â dileu gwybodaeth hanesyddol a allai fod yn arwyddocaol, megis manylion cyfeiriadau blaenorol.
- Diweddarau gwybodaeth yn brydlon i'r cofnod perthnasol yn unol ag amserlenni y cytunwyd arnynt.
- Nodi ar gyfer y trywydd archwilio lleol pwy sydd wedi ychwanegu at neu newid y cofnod, pryd y'i newidiwyd, i ba ddiben ac ar gais pwy ar gais.

Bydd yr NPCC yn cynorthwyo prif swyddogion trwy:

- Gweithio gyda'r Swyddfa Gartref i sefydlu safonau perfformiad ar gyfer prydlondeb diwygio data ar gyfer plismona.
- Darparu a diweddarau canllawiau strategol a pholisi ar draws systemau gwybodaeth cenedlaethol a lleol, i helpu proseswyr data i ddeall y protocolau priodol ar gyfer gwneud diwygiadau i'r gronfa ddata genedlaethol.

Bydd y Swyddfa Gartref yn cynorthwyo prif swyddogion trwy:

- Gweithio gyda'r NPCC i gyhoeddi safonau perfformiad ar gyfer prydlondeb diwygio data a diweddarau trwy reolau busnes neu lawlyfrau canllaw.

D. Dilysu'r cofnod data

Egwyddor

Rhaid i'r data sydd ar gael ar PNC neu LEDS fod yn gywir ac yn berthnasol. Mae hyn yn cynnwys dilysu neu wirio'r systemau (neu gronfeydd data gwreiddiol) i sicrhau bod y wybodaeth a gesglir o wahanol ffynonellau data yn gywir, mewn fformat safonol ac yn rhydd o ddyblygu diangen.

Gofyniad

Mae dilysu data yn sicrhau bod data yn destun proses glanhau data, er mwyn sicrhau ei fod yn cydymffurfio â safonau ansawdd data gofynnol. Mae'n rhaid i'r data sydd ar gael ar y pryd fod yn gywir a pherthnasol. Mae egwyddorion allweddol yn DPA 2018 a GDPR y DU, sy'n berthnasol i sut mae data'n cael ei fewnbynnu. Dylai data a brosesir fod yn gyfreithlon, yn deg, yn ddigonol, yn berthnasol, heb fod yn ormodol, ac ni ddylai gael ei gadw am gyfnod hwy nag sydd angen. Rhaid peidio â phrosesu data mewn modd sy'n anghydnaws â'r diben y'i casglwyd ar ei gyfer yn wreiddiol. Yn unol â GDPR y DU a phedwaredd egwyddor DPA 2018, rhaid iddo fod yn gywir, yn gyflawn, yn ddibynadwy ac yn gyfredol cyn iddo gael ei rannu rhwng asiantaethau sydd ei angen i gyflawni eu cyfrifoldebau.

Pam mae hyn yn berthnasol?

Waeth beth fo'r asiantaeth wreiddiol neu'r gronfa ddata wreiddiol - neu sut mae'n mynd i mewn i'r gronfa ddata genedlaethol - mae dilysu gwybodaeth yr heddlu neu orfodi'r gyfraith yn sicrhau bod holl wybodaeth yr heddlu neu orfodi'r gyfraith yn cael ei phrosesu yn unol â'r gyfraith. Mae dilysu data mudol ar gyfer cydymffurfio â safonau ansawdd data gofynnol cenedlaethol yn rhan o'r broses mudo data wrth drosglwyddo data o un system storio gyfrifiadurol i'r llall. Gall hyn ddigwydd mewn gwahanol ffyrdd ar gyfer PNC a LEDS a bydd yn broses barhaus, lle mae gwasanaethau heddlu ac asiantaethau eraill yn mewnblynnu data trwy ryngwynebau â chronfeydd data presennol.

Gall dilysu data fod yn broses awtomataidd. Offeryn gwella ansawdd yw'r Dangosfwrdd Asedau Gwybodaeth a grëwyd ar gyfer datblygu LEDS, sy'n galluogi mudo data cywir ac sy'n cefnogi sefydliadau i wella ansawdd data.

Canllawiau argymelledig ychwanegol

- Canllaw Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth ynghylch [Prosesu Gorfodi'r Gyfraith](#).

Beth sydd angen i chi ei wneud i ateb y gofyniad hwn?

Bydd y prif swyddog yn gyfrifol am:

- Sicrhau y cedwir at ddarpariaethau fel GDPR y DU a DPA 2018 wrth symud data i'r gronfa ddata.
- Cadarnhau bod data gorfodi'r gyfraith yn cael ei brosesu yn unol â'r chwe egwyddor gorfodi'r gyfraith a nodir o dan Ran 3, Pennod 2 DPA 2018, ac y gellir profi bod yr angen i gasglu data personol at ddibenion gorfodi'r gyfraith yn gyfreithlon. Mae data a brosesir at ddibenion diogelu neu blismona eraill yn ddarostyngedig i GDPR y DU.
- Sicrhau bod proses systematig ar waith ar gyfer cynnal gwiriadau ansawdd rheolaidd i gadarnhau bod data'n cael ei fewnbynnu'n gywir ac yn gywir, gan gydymffurfio â safonau ansawdd data gofynnol cenedlaethol.
- Sicrhau bod gweithdrefnau yn eu lle i unioni gwallau a ganfyddir yn ystod gweithdrefnau dilysu.
- Sicrhau bod gwaith y rhai sy'n mewnbynnu a chynnal data yn cael ei fonitro a'i hapsamplu, yn unol â chanllawiau ymarfer ar ansawdd data, a bod y canlyniadau'n cael eu coladu a'u hadrodd.
- Sicrhau bod canllawiau wedi'u diweddarau ar ansawdd data yn cael eu lledaenu i reolwyr a staff perthnasol yn y sefydliad, er mwyn sicrhau bod arfer yn parhau'n ddilys yn unol â chanllawiau cenedlaethol cyfredol.

Fel rheolwr gweithredol o fewn y sefydliad, byddwch yn gyfrifol am:

- Sicrhau bod unigolion sy'n dilysu data a fydd yn cael eu cofnodi ar PNC neu LEDS wedi cael eu hyfforddi, yn cael y canllawiau diweddaraf, ac yn parhau i fod yn gymwys i gyflawni'r rôl honno.
- Monitro a hapsamplo gwaith y rhai sy'n mewnbynnu a chynnal data i sicrhau bod gwybodaeth sy'n mudo i PNC neu LEDS yn gywir, yn ddilys, yn ddigonol, yn gyfredol, yn berthnasol i orfodi'r gyfraith, diben plismona neu ddiogelu arall, ac wedi'i nodi yn y fformat priodol.

Fel defnyddiwr systemau, rydych yn gyfrifol am:

- Sicrhau bod y data a ddarperir gennych yn gywir, yn ddilys, yn ddigonol, yn gyfredol, yn berthnasol i orfodi'r gyfraith, diben plismona neu ddiogelu arall, ac wedi'i gofnodi yn y fformat priodol.
- Sicrhau bod y data rydych chi'n ei fewnbynnu'n uniongyrchol i'r system ffynhonnell yn gywir, yn ddilys, yn ddigonol, yn gyfredol, ac wedi'i fewnbynnu yn y fformat priodol.

Bydd yr NPCC yn cynorthwyo prif swyddogion trwy:

- Gweithio gyda'r Coleg Plismona i ddarparu a diweddarau canllawiau strategol a pholisi ar draws systemau gwybodaeth cenedlaethol a lleol, i helpu rheolwyr data i ddeall gofynion data cyn iddynt fudo data.
- Gweithio gyda'r Swyddfa Gartref i sefydlu safonau perfformiad ar gyfer amseroldeb dilysu data ar gyfer plismona.

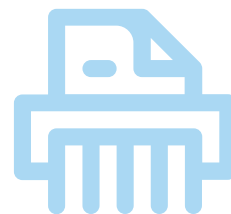
Bydd y Swyddfa Gartref yn cynorthwyo prif swyddogion trwy:

- Arwain sefydliadau yn rhagweithiol i roi mesurau ar waith i sicrhau bod data o gronfeydd data sy'n bodoli eisoes, neu'n cael ei fewnbynnu'n uniongyrchol i PNC a LEDS, yn cael ei fewnbynnu'n gywir ac yn gywir.
- Gweithio gyda'r NPCC i gyhoeddi safonau perfformiad ar gyfer amseroldeb dilysu data mewn rheolau busnes neu lawlyfrau canllaw.
- Casglu ac adrodd ar ansawdd data yn unol â chanllawiau arfer gorau.

E. Adolygu, cadw a gwaredu data

Egwyddor

Rhaid adolygu data a gedwir gan orfodi'r gyfraith ar PNC a LEDS yn rheolaidd i wneud penderfyniadau gwybodus ar gadw a dileu'r data hwnnw, yn enwedig data personol, i sicrhau cydymffurfiaeth â'r holl ofynion cyfreithiol a pholisi ac i ddiogelu cywirdeb y data. Dylid cael proses lywodraethu leol, ffurfiol ar gyfer rheoli data gyda chyfrifoldebau clir.

Gofyniad

Prif ddiben gweithdrefnau adolygu, cadw a gwaredu (RRD) yw sicrhau dilysrwydd a chyfreithlondeb y data a gedwir yn PNC neu LEDS. Er mwyn cydymffurfio ag egwyddorion diogelu data, dylid sefydlu proses reolaidd ar gyfer adolygu a dileu data ym mhob sefydliad. Dylid cydbwysu hawliau preifatrwydd yr unigolyn, fel y maent wedi'u hymgorffori mewn deddfwriaeth, yn erbyn y gofyniad gorfodi'r gyfraith. I'r perwyl hwn, dylai lefel y risg a gyflwynir gan unigolyn benderfynu ar gadw gwybodaeth yr heddlu. Rhaid cael tystiolaeth glir o'r risg hon a rhaid ei harchwilio'n llawn os caiff ei herio. Dim ond yn gymesur â'r dibenion gorfodi'r gyfraith y mae'n rhaid cadw data a rhaid iddo gydymffurfio â'r bumed egwyddor diogelu data o dan Ran 3, Pennod 2 o Ddeddf Diogelu Data 2018 (hy am ddim hwy nag sy'n angenrheidiol at y diben y'i prosesir ar ei gyfer). O dan adran 39 o DPA 2018, rhaid pennu terfynau amser priodol ar gyfer adolygiad cyfnodol. Mae gan unigolion hefyd yr hawl i ofyn am ddileu neu ddileu eu data personol os yw parhau i'w cadw'n torri'r egwyddorion diogelu data. Rhaid i'r defnydd o ddata at ddibenion diogelu neu blismona eraill gael ei brosesu'n gyfreithlon o dan GDPR y DU a dilynir yr un egwyddorion. Mae APP ar gyfer rheoli gwybodaeth yn cydnabod mai egwyddor allweddol yw cydymffurfio â deddfwriaeth diogelu data. Mae data a gedwir ar PNC ar hyn o bryd yn destun canllawiau penodol ynghylch cadw euogfarnau. Bydd darpariaethau eraill hefyd yn berthnasol i rai setiau data (gweler y tabl yn Rhan A, adran 5.1).

Pam mae hyn yn berthnasol?

Un o brif swyddogaethau PNC a LEDS yw sicrhau y gellir rhannu data yn briodol ac yn ystyrlon ar draws heddluoedd ac asiantaethau gorfodi'r gyfraith. Mae adolygu a chofnodi gwybodaeth a data'r heddlu yn rhan allweddol o wneud penderfyniadau ar sail risg a diogelu'r cyhoedd. Gellir cadw elfennau o'r data a fewnbynnir i PNC a LEDS am gyfnod hwy nag elfennau eraill er mwyn darparu llinyn ymchwilio ac archwilio. Bydd cywirdeb y data a gedwir ar y systemau yn dibynnu'n helaeth ar gydymffurfiaeth leol â pholisi a chanllawiau cyfredol ar RRD.

Mae sefydliadau sy'n cadw data lleol nad ydynt yn cydymffurfio ag egwyddorion diogelu data yn creu'r risg y gallai data mudol a gedwir ar y systemau gael ei gadw'n anghyfreithlon. Dylai sefydliadau adolygu gwybodaeth a gedwir yn gyson a mynd ati i ddileu gwybodaeth nad oes ganddi ddiben cymesur o ran gorfodi'r gyfraith, neu ddiben arall o ran plismona neu ddiogelu, neu sicrhau bod tystiolaeth glir o'r sail resymegol dros ei chadw. Cyfrifoldeb y rheolydd data yw pob sefydliad i gydymffurfio â gofynion cyfreithiol, a sicrhau bod dileu cofnodion yn cael ei adlewyrchu ar PNC a LEDS. Gellir dirprwyo hyn i'r swyddog adolygu neu stiward data neu gellir ei gyflawni'n rhannol drwy broses awtomataidd.

Canllawiau argymelledig ychwanegol

- Cod Ymarfer ar Reoli Gwybodaeth a Chofnodion yr Heddlu 2022, yn enwedig Egwyddor 6, 'Adolygu a chadw' ac Egwyddor 7, 'Gwaredu'.
- Rhan 3, Pennod 2 [DPA 2018](#). APP ar ddiogelu data a [Llawlyfr Cyfarwyddyd Diogelu Data](#) NPCC.

Beth sydd angen i chi ei wneud i ateb y gofyniad hwn?

Bydd y prif swyddog yn gyfrifol am:

- Sicrhau bod adolygiadau rheolaidd yn cael eu cynnal, yn unol â'r canllawiau, i sicrhau nad yw data personol yn aros yn PNC neu LEDS yn hwy nag sy'n angenrheidiol at y diben y'i prosesir ar ei gyfer.
- Cadarnhau bod data personol yn cael ei gadw yn unol â pholisi cenedlaethol a gofynion cyfreithiol a nodir mewn deddfwriaeth diogelu data.
- Sicrhau bod canllawiau clir ar gael i aelodau'r cyhoedd ynghylch sut, ac i ba raddau, y gallant arfer hawliau unigol a roddwyd o dan GDPR y DU a Rhan 3, Pennod 3 o DPA 2018 (yr hawl i gael gwybod, yr hawl mynediad, yr hawl i gywiro, yr hawl i ddileu neu gyfyngu ar brosesu, a'r hawl i beidio â bod yn destun penderfyniadau awtomataidd).
- Dileu neu gywiro gwybodaeth y dangoswyd ei bod yn anghywir. Gall gwrthrych data ofyn i'r rheolydd ddileu data personol neu gyfyngu ar ei brosesu. Fodd bynnag, mae dyletswyddau'r rheolydd o dan yr adran hon yn gymwys ni waeth a wneir cais o'r fath ai peidio.
- Dileu data (cerbyd, eiddo neu arall) nad yw bellach yn angenrheidiol at ddibenion gorfodi'r gyfraith. Rhaid dileu data a dynnir o PNC neu LEDS o fewn saith diwrnod i'r echdynnu hwnnw oni bai, yn dilyn asesiad priodol o'r angen i barhau i'w gadw, ei fod yn cael ei gadw yn unol â pholisi a gweithdrefnau cenedlaethol.
- Dileu data biometrig (DNA ac olion bysedd) yn unol â'r amgylchiadau a'r amserlenni a osodwyd yn eu lle o dan Ddeddf Diogelu Rhyddidau 2012.

Fel rheolwr gweithredol o fewn y sefydliad, byddwch yn gyfrifol am:

- Sicrhau bod unigolion sy'n adolygu data a gofnodwyd i PNC neu LEDS wedi cael eu hyfforddi, yn cael y canllawiau diweddaraf, ac yn parhau i fod yn gymwys i gyflawni'r rôl honno.
- Sicrhau bod strategaeth y sefydliad ar gyfer adolygu cofnodion yn cael ei gweithredu i sicrhau bod data o'r fath yn cael ei ddefnyddio yn unol â'r gyfraith, ac at ddibenion cyfreithlon.
- Sicrhau bod adolygiadau rheolaidd yn cael eu cynnal yn unol â chanllawiau cydymffurfio cenedlaethol ar gyfer RRD a bod gwiriadau cydymffurfio yn cael eu cynnal i fonitro cydymffurfiaeth â'r canllawiau hynny.
- Ymateb i unrhyw geisiadau penodol i adolygu gwybodaeth bersonol sy'n cael ei chadw'n electronig ar PNC neu LEDS a chysylltu â Swyddfa Cofnodion Troseddol ACRO, neu gorff dynodedig arall, lle bo'n briodol.
- Sicrhau bod defnyddwyr systemau yn cydymffurfio ag egwyddorion ansawdd data gofynnol cenedlaethol ac yn defnyddio arfer da wrth ymdrin â rheoli cofnodion, gan gynnwys cymhwyso'r canllawiau priodol ar gyfer pob cam gweithredu.
- Dogfennu a chofnodi pob adolygiad a gynhelir, ni waeth a yw'n arwain at unrhyw newidiadau neu ddileadau.
- Sicrhau bod cofnodion priodol yn cael eu cadw, sy'n cynnwys pa wybodaeth sy'n cael ei storio ymhle, a chefnogi agweddau cadw a gwaredu'r weithdrefn.

Fel defnyddiwr systemau (swyddog adolygu), rydych yn gyfrifol am:

- Cynnal adolygiadau wedi'u hamserlennu o ddata a gedwir yn PNC neu LEDS, yn unol â chanllawiau cenedlaethol.
- Diweddarau'r cofnod os darganfyddir unrhyw wybodaeth anghywir neu os derbynnir gwybodaeth newydd. Bydd hyn yn sicrhau bod y cofnod yn gywir ac yn gyfoes.
- Sicrhau bod safonau ansawdd data yn cael eu cymhwyso wrth gynnal adolygiadau cychwynol.

- Glynw at weithdrefnau a chyfnodau RRD priodol, yn unol â chanllawiau cenedlaethol ac unrhyw amserlen gadw a gyhoeddir gan yr NPCC, wrth benderfynu a ddylid cadw neu ddileu cofnodion plismona. Mae'r canllawiau hyn yn benodol i blismona ac efallai na fyddant yn berthnasol i sefydliadau eraill, a ddylai sicrhau eu bod yn cydymffurfio â'r gyfraith.
- Sicrhau nad yw unrhyw ddata sydd wedi'i farcio i'w ddileu dan adolygiad yn berthnasol i unrhyw ymchwiliad annibynnol perthnasol parhaus ac y dylid ei gadw yn unol â Deddf Ymchwiliadau 2005. Mae'n drosedd o dan y Ddeddf honno i berson ddinistrio neu newid tystiolaeth a all fod yn berthnasol i ymchwiliad.

Bydd yr NPCC yn cynorthwyo prif swyddogion trwy:

- Gweithio gyda'r Coleg Plismona i osod a chynnal y canllawiau polisi ar gyfer ymchwil a datblygu data drwy blismona, i sicrhau bod hyn yn cael ei gynnal yn unol â gofynion cyfreithiol cyfredol.
- Hyrwyddo cydymffurfiaeth â'r prosesau RRD.
- Gweithio gyda'r Swyddfa Gartref a chyrff rheoleiddio i fonitro cydymffurfiaeth a rhoi sicrwydd i bob sefydliad.

Bydd y Swyddfa Gartref yn cynorthwyo prif swyddogion trwy:

- Dileu neu gyfyngu ar fynediad sefydliadol i setiau data lle nad yw hyn yn gymesur â diben cyfreithiol neu ddiogelu.
- Gweithio gyda'r NPCC a chyrff rheoleiddio i fonitro cydymffurfiaeth a rhoi sicrwydd i bob sefydliad.
- Cadarnhau gyda pherchnogion data nad ydynt yn heddlu bod proses adolygu ar waith i sicrhau bod cyfrifoldebau cyfreithiol ar gyfer adolygu a dileu wedi'u diffinio'n glir.

F. Cyrchu a chymhwyso'r data a gedwir

Egwyddor

Rhaid defnyddio'r holl ddata a gedwir ar PNC neu LEDS yn gyfreithlon, yn broffesiynol ac yn foesebol, yn unol â deddfwriaeth hawliau dynol a chydraddoldeb.

Gofyniad

Rhaid cymhwyso data'n foesebol i gefnogi penderfyniadau gorfodi'r gyfraith y gellir eu cyfiawnhau. Dylai'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau ystyried egwyddorion atal gwahaniaethu, hyrwyddo cysylltiadau da a meithrin cyfle cyfartal wrth ddefnyddio gwybodaeth gorfodi'r gyfraith. Egwyddor allweddol o dan gyfraith diogelu data yw cyfyngu ar ddiben. Rhaid i reolwyr sicrhau nad yw data personol sydd wedi'i gasglu at ddiben penodol yn PNC neu LEDS wedyn yn cael ei brosesu ymhellach mewn ffordd sy'n anghydnaws â'r pwrpas gwreiddiol. Mae yna reolau ychwanegol sy'n berthnasol i 'brosesu sensitif' rhai mathau penodol o ddata personol arbennig o sensitif. Diffinnir hyn gan adran 35(8) o DPA 2018 ac Erthygl 5(1)(b) o GDPR y DU.

Pam mae hyn yn berthnasol?

Mae manylion unigolion a digwyddiadau a gofnodwyd ar PNC a LEDS yn ffynhonnell bwysig o wybodaeth i'w chymhwyso at ddibenion gorfodi'r gyfraith a dibenion cyfreithlon eraill. Gellir defnyddio data ar y ddwy system ar gyfer ymateb ar unwaith i ddigwyddiadau, cynllunio gweithredol, ymchwiliadau, erlyniadau a phrosesau gorfodi'r gyfraith eraill. Gellir cyrchu data a gedwir ar PNC a LEDS i fesur lefel yr ymateb gorfodi'r gyfraith sydd ei angen ac ar gyfer asesiad risg. Mae gan rai heddluoedd bersonél sy'n gyfrifol am archwilio data yn erbyn cofnodion perthnasol eraill, yn ogystal â hysbysu swyddogion am unrhyw risgiau y maent yn debygol o'u hwynebu wrth fynychu lleoliad digwyddiad, neu wrth ymdrin â gwrthrych yr adroddiad. Gall hyn hefyd fod yn berthnasol i asiantaethau eraill, megis y Gwasanaeth Prawf, wrth ymdrin ag unigolion risg uchel. Mae'r cam dadansoddol

hwn yn cynnwys asesu'r sefyllfa, gan gynnwys unrhyw fygythiad penodol neu risg o niwed. Un o nodweddion LEDS yw y bydd swyddogion sy'n ymateb ar y rheng flaen yn gallu cyrchu mwy o ddata'n uniongyrchol nag sy'n bosibl ar hyn o bryd gyda'r PNC.

Canllawiau argymelledig ychwanegol

- APP ar reoli cudd-wybodaeth. Dylai gwasanaethau heddlu sy'n cyrchu LEDS gadw at y canllawiau hyn. Gall asiantaethau gorfodi'r gyfraith eraill eu defnyddio fel arweiniad wrth ddatblygu eu safonau mewnol eu hunain.

Beth sydd angen i ni ei wneud i fodloni'r gofyniad hwn?

Bydd y prif swyddog yn gyfrifol am:

- Sicrhau bod gwybodaeth a geir naill ai gan PNC neu LEDS yn cael ei chymhwyso'n broffesiynol ac yn foesebol i gefnogi penderfyniadau gorfodi'r gyfraith y gellir eu cyfiawnhau. Gallai mynediad sefydliadol i setiau data lle nad yw'r cais hwn yn gymesur â diben cyfreithiol neu ddiogelu gael ei gyfyngu neu ei ddileu.
- Cynnal asesiadau data ac effaith ar gydraddoldeb ar gyfer unrhyw ddefnydd newydd o ddata o PNC neu LEDS, i ddangos nad yw data personol sydd wedi'i gasglu at ddiben penodol yn LEDS wedyn yn cael ei brosesu ymhellach mewn ffordd sy'n anghydnaws â'r diben gwreiddiol. Bydd hyn hefyd yn dangos bod y prosesu hwn yn gymesur ac na fydd yn cael effaith anghymesur ar rai rhannau o'r boblogaeth.
- Sicrhau bod dogfen bolisi briodol mewn grym ar gyfer prosesu data sensitif ar yr adeg y mae'r prosesu'n digwydd, fel sy'n ofynnol gan DPA 2018.
- Darparu gwybodaeth ac ystadegau ar ddefnyddio, rheoli a diogelu data a gafwyd trwy PNC neu LEDS.

Fel rheolwr gweithredolo fewn y sefydliad, byddwch yn gyfrifol am:

- Sicrhau bod y rhai sy'n cyrchu data PNC neu LEDS yn cael eu fetio a'u cymeradwyo.
- Sicrhau bod unigolion sy'n dadansoddi data a gofnodwyd i PNC neu LEDS wedi cael eu hyfforddi, yn cael y canllawiau diweddaraf, ac yn parhau i fod yn gymwys i gyflawni'r rôl honno.
- Monitro gwaith y rhai sy'n cyrchu data o'r naill system neu'r llall i sicrhau bod gwybodaeth sy'n llywio'r broses o wneud penderfyniadau yn ddibynadwy ac yn gywir, a'i bod yn cael ei defnyddio'n gyfreithlon, yn broffesiynol ac yn foesebol.

Fel defnyddiwr systemau, rydych yn gyfrifol am:

- Defnyddio mynediad cymeradwy i PNC a LEDS at ddibenion sy'n gyfreithlon, yn gymesur ac yn berthnasol i dasg gorfodi'r gyfraith, plismona arall, diogelwch cenedlaethol neu ddiogelu yn unig. Mae cyrchu'r naill system neu'r llall i weld cofnodion unigolion er chwilfrydedd neu fudd personol yn doriad difrifol o ddiogelwch data a gallai arwain at erlyniad.
- Deall a diweddarau gwybodaeth am allu, cymhwysiad a rhyngberthynas setiau data o fewn y llwyfannau, i wneud y defnydd gorau o'r data sydd ar gael trwy gymhwyso cywir sy'n briodol i'r pwrpas cyfreithlon.
- Gwerthuso'r wybodaeth o ran tarddiad, cywirdeb a dibynadwyedd a chymesuredd i ddiben y cais. Er enghraifft, mae digwyddiad uniongyrchol yn gofyn am ymateb cyflymach na chyrchu gwybodaeth yn ystod ymchwiliad.
- Cymhwyso offer gwneud penderfyniadau cydnabyddedig a phrosesau dadansoddi risg i ddangos sut y mae gwybodaeth wedi'i dehongli, y lluniwyd casgliadau, yr argymhellion a'r asesiadau a wnaed o ymddygiad posibl yn y dyfodol.
- Cofnodi sut mae'r wybodaeth wedi'i chymhwyso at ddibenion cyfreithlon, gan ddefnyddio terminoleg gyffredin ac yn unol ag egwyddorion gweithredu sy'n hybu dealltwriaeth gyffredin ynghylch sicrwydd neu ddiffyg sicrwydd unrhyw farn a wneir.

- Cydnabod pryd y ceir gwybodaeth gan PNC neu LEDS a, lle bo'n berthnasol, y set ddata wreiddiol.
- Asesu a chofnodi dyfarniadau ar ddibynadwyedd y wybodaeth a chofnodi unrhyw gyfyngiadau angenrheidiol ar gymhwyso'r wybodaeth. Mae hyn yn caniatáu adolygu, ailasesu ac archwilio diweddarach.
- Gwaredu data a dynnwyd o naill ai PNC neu LEDS yn unol â pholisi a gweithdrefnau diffiniedig.

Bydd yr NPCC yn cynorthwyo prif swyddogion trwy:

- Gweithio gyda'r Coleg Plismona i ddarparu a diweddarau canllawiau strategol a pholisi ar draws systemau gwybodaeth cenedlaethol a lleol, i helpu defnyddwyr systemau i ddeall y protocolau priodol ar gyfer cymhwyso data a geir drwy'r platfform.
- Gweithio gyda'r Coleg Plismona i ddarparu a diweddarau arweiniad i helpu defnyddwyr system i adrodd ar eu mynediad i ddata a'r defnydd ohonynt.
- Monitro ac adrodd ar sut mae plismona wedi cyrchu a gweithredu data o PNC a LEDS i gefnogi dibenion plismona, gorfodi'r gyfraith a diogelu.
- Gweithio gyda'r Coleg Plismona i osod a chynnal y canllawiau polisi ar gyfer cymhwyso data gan blismona, i sicrhau bod hyn yn cael ei gynnal yn unol â gofynion cyfreithiol cyfredol.
- Hyrwyddo cydymffurfiaeth â'r prosesau RRD.
- Gweithio gyda'r Swyddfa Gartref a chyrff rheoleiddio i fonitro cydymffurfiaeth a rhoi sicrwydd i bob sefydliad.

Bydd y Swyddfa Gartref yn cynorthwyo prif swyddogion trwy:

- Gweithio gyda sefydliadau i sicrhau bod unrhyw swyddogaethau ychwanegol a datblygiadau systemau yn bodloni anghenion sefydliadau a defnyddwyr.

- Casglu gwybodaeth ac ystadegau gan sefydliadau defnyddwyr i gyhoeddi adroddiad blynyddol ar ddefnyddio, rheoli a diogelu data, a gyrchir trwy PNC neu LEDS.
- Monitro'r defnydd o ddata o PNC neu LEDS i sicrhau ei fod yn cael ei gymhwyso'n gyfreithlon, yn foesebol, yn gymesur ac yn unol â'r diben y'i casglwyd ar ei gyfer, neu'n gyfreithlon at ddiben awdurdodedig arall.
- Gweithio gyda'r NPCC a chyrrff rheoleiddio i fonitro cydymffurfiaeth a rhoi sicrwydd i bob sefydliad.

G. Adrodd a dadansoddi'r data a gedwir

Egwyddor

Rhaid asesu cywirdeb data a gesglir o fewn PNC neu LEDS a'i ddadansoddi'n ofalus, fel bod y canlyniadau'n ddibynadwy i arwain y broses o wneud penderfyniadau. and/or dyrannu adnoddau.

Gofyniad

Rhaid nodi'n glir yr wybodaeth a geir gan ddefnyddio data o PNC neu LEDS a dylai adroddiadau ddilyn protocolau presennol. Rhaid i ddadansoddwyr ddarparu dadansoddiad effeithiol a chywir y gellir ei ddeall a gweithredu mewn ymateb iddo. Bydd gwallau ffeithiol yn tanseilio cynhyrchion dadansodol. Mae ystyriaethau arbennig yn berthnasol i brosesau gwneud penderfyniadau awtomataidd yn unig, sy'n ddarostyngedig i ddarpariaeth sy'n bodoli o fewn GDPR y DU a DPA 2018.

Pam mae hyn yn berthnasol?

Gellir dadansoddi data a gedwir ar PNC neu LEDS i nodi patrymau mewn gwybodaeth, i nodi arfer effeithiol a gwersi a ddysgwyd trwy adolygiad o weithgarwch tactegol a strategol, ac i ddarparu data ystadegol. Mae plismona sy'n cael ei lywio gan wybodaeth yn caniatáu i'r heddlu fod yn rhagweithiol yn hytrach nag yn adweithiol. Fe'i defnyddir i ddeall materion trosedd ac anhrefn, ac i ddarparu mewnwelediad, eglurder a chyd-destun i gefnogi gwneud penderfyniadau strategol ym maes gorfodi'r gyfraith a defnyddio adnoddau'n dactegol. Ym maes plismona, bydd dadansoddwyr gwybodaeth yn ymchwilio i bwy sy'n cyflawni troseddau, sut, pryd, ble a pham. Gwneir hyn ar bob lefel, gan gynnwys lleol, sirol, rhanbarthol a thu hwnt. Bydd y setiau data mwy cydgysylltiedig yn LEDS yn galluogi heddluoedd a sefydliadau eraill i weithio'n effeithiol y tu hwnt i ffiniau sirol ac ar draws asiantaethau sydd â chyfrifoldebau gwahanol Gall adrodd data

anghywir arwain at wneud penderfyniadau strategol anwybodus yn seiliedig ar dystiolaeth anghywir neu aneffeithlonrwydd wrth gymhwyso adnoddau. Felly, gallai dadansoddiad anghywir arwain at wallau gweithredol. Bydd cynyddu'r potensial ar gyfer defnyddio awtomeiddio mewn dadansoddeg data yn galluogi plismona i fod yn fwy effeithlon o ran trefnu data. Fodd bynnag, heb ymyrraeth ddynol, gall hyn arwain at effaith gyfreithiol andwyol neu effaith sylweddol debyg i unigolyn.

Canllawiau argymelledig ychwanegol

- APP ar [reoli gwybodaeth](#).
- Canllaw'r ICO ar [Brosesu Gorfodi'r Gyfraith](#), yn benodol cyngor ar yr hawl i beidio â bod yn destun penderfyniadau awtomataidd.

Beth sydd angen i ni ei wneud i fodloni'r gofyniad hwn?

Bydd y prif swyddog yn gyfrifol am:

- Sicrhau bod dadansoddiadau data yn cael eu cynnal yn gyfreithlon.
- Cadarnhau bod pobl sydd â rôl dadansoddol data wedi'u hyfforddi'n llawn ac yn gymwys i gyflawni'r rôl honno.
- Darparu arweiniad clir i'w staff ar ddefnyddio offer cefnogi penderfyniadau, gan gynnwys offer cefnogi penderfyniadau algorithmig.

Fel rheolwr gweithredol o fewn y sefydliad, byddwch yn gyfrifol am:

- Sicrhau bod pobl sy'n dadansoddi data a gedwir o fewn PNC neu LEDS wedi'u hyfforddi, yn cael y canllawiau diweddaraf, ac yn parhau i fod yn gymwys i gyflawni'r rôl honno.
- Monitro gwaith y rhai sy'n dadansoddi ac adrodd ar ddata, i sicrhau bod gwybodaeth sy'n llywio'r broses o wneud penderfyniadau yn ddibynadwy ac yn gywir.

Fel defnyddiwr LEDS (dadansoddwr data), rydych chi'n gyfrifol am:

- Sicrhau bod y data a adroddir yn gywir, yn gyfredol ac yn ystadegol gadarn.
- Cydnabod pryd y ceir data trwy PNC neu LEDS a, lle bo'n berthnasol, y set ddata wreiddiol.
- Cymhwyso technegau dadansoddol cadarn a systemau cefnogi penderfyniadau sy'n darparu tystiolaeth i ddangos sut mae gwybodaeth wedi'i dehongli, y daethpwyd i gasgliadau, ac y gwnaed argymhellion.
- Cymhwyso dull y Model Cudd-wybodaeth Cenedlaethol fel defnyddiwr heddlu i sicrhau terminoleg ac egwyddorion gweithredu cyffredin, i hyrwyddo dealltwriaeth gyffredin ynghylch sicrwydd neu ddiffyg sicrwydd unrhyw farnau.
- Sicrhau, wrth gymhwyso data i gynnal dadansoddiad, bod gwybodaeth bersonol yn cael ei gwneud yn ddiennw lle nad oes cyfiawnhad dros adnabod unigolion penodol.

Bydd yr NPCC yn cynorthwyo prif swyddogion trwy:

- Gweithio gyda'r Coleg Plismona i ddarparu a diweddarau canllawiau strategol a pholisi ar draws systemau gwybodaeth cenedlaethol a lleol, i helpu dadansoddwyr data i ddeall y protocolau priodol ar gyfer cymhwyso data a geir drwy'r gronfa ddata genedlaethol.
- Gweithio gyda'r Coleg Plismona i sicrhau bod arweiniad clir ar y defnydd cyfreithlon a moesegol o offer cefnogi penderfyniadau mewn plismona, gan gynnwys offer cefnogi penderfyniadau algorithmig.

Bydd y Swyddfa Gartref yn cynorthwyo prif swyddogion trwy:

- Sicrhau bod ymarferoldeb a datblygiadau system yn galluogi dadansoddeg data.

H. Rhannu data a gedwir

Egwyddor

Rhaid prosesu data o PNC neu LEDS yn gyfreithlon ac yn foesebol. Mae mynediad a rennir at ddata yn hanfodol ar gyfer cyflawni gorfodi'r gyfraith, dibenion plismona eraill, diogelwch cenedlaethol neu ddiogelu. Mae'r Cod yn ceisio annog datgeliad cyfreithlon ac effeithiol o ddata i gefnogi gorfodi'r gyfraith a diogelu'r cyhoedd yn well.

Gofyniad

Mae yna egwyddorion allweddol sy'n berthnasol i sut y gellir rhannu data ar PNC neu LEDS yn effeithiol ac yn gyfreithlon, ymhlith asiantaethau gorfodi'r gyfraith yn y Deyrnas Unedig ac ar draws ffiniau (ar draws yr Undeb Ewropeaidd neu'n ehangach). Rhaid rhannu data personol yn unol â chyfraith diogelu data. Bydd Rhan 3 o Ddeddf Diogelu Data 2018, sy'n nodi'r rheolau diogelu data ar wahân ar gyfer gorfodi'r gyfraith, a **GDPR y DU**, sy'n nodi'r drefn ar gyfer dibenion plismona a diogelu ehangach a brosesir gan ddata, yn berthnasol. Mae'r ddeddfwriaeth diogelu data yn gofyn am gyfyngiadau a mesurau diogelu wrth rannu dramor at ddibenion gorfodi'r gyfraith, yn enwedig lle nad oes sicrwydd o lefel ddigonol o amddiffyniad ar gyfer hawliau a rhyddid gwrthrychau'r data. Cyn ymadael ag Ewrop, roedd asiantaethau gorfodi'r gyfraith y DU hefyd yn rhan o System Wybodaeth Schengen (SIS) i rannu rhybuddion am bobl a gwrthrychau y mae angen neu ar goll, y tu mewn i'r UE ac ar ffin allanol yr UE. Fodd bynnag, mae mesurau tebyg yn gyraeddadwy gan ddefnyddio offer rhyngwladol presennol, megis **Interpol I-24/7** a **hysbysiadau Interpol**.

Pam mae hyn yn berthnasol?

Rhennir data o'r PNC ond mae LEDS wedi'i ddatblygu fel y gellir rhannu data'n haws ymhlith asiantaethau sy'n ei gwneud yn ofynnol iddynt gyflawni eu cyfrifoldebau gorfodi'r gyfraith a diogelu. Mae rhannu data

yn cynnwys datgelu trwy drosglwyddo, rhannu neu ddulliau eraill o sicrhau bod data ar gael. Bydd rhannu'n gyfrifol yn darparu gwybodaeth gywir a chydgyssylltiedig er mwyn dod â throreddwyr o flaen eu gwell, atal troseddu ac amddiffyn y diamddiffyn yn well. Dylai sefydliadau sy'n defnyddio naill ai PNC neu LEDS fod yn hyderus bod y data sydd ar gael yn cydymffurfio â'r fframweithiau deddfwriaethol a rheoleiddiol sydd ar waith, wedi'u casglu'n foesebol ac yn briodol i'w rhannu. Mae'r Cod yn rhagdybio dau brif fath o rannu data o'r systemau: rhannu data arferol (lle rhennir setiau data rhwng sefydliadau at ddiben sefydledig), neu benderfyniadau i rannu data ar gais penodol.

Dylai trefniadau cyd-reolwyr, contractau prosesu data neu femoranda cyd-ddealltwriaeth gwmpasu'r ddwy agwedd, helpu i rannu'n atebol ac atgyfnerthu'r egwyddorion a nodir yn y Cod. Caniateir i'r heddlu (adran 20 o Ddeddf Mewnfudo a Lloches 1999) gyflenwi gwybodaeth, dogfennau neu erthyglau i'r Swyddfa Gartref i'w defnyddio at ddibenion mewnfudo. Cynhyrchodd yr NPCC ganllawiau yn 2020 yn benodol ar oblygiadau rhannu data i ddioddefwyr neu dystion lle gallai fod materion mewnfudo.

Canllawiau argymelledig ychwanegol

- **Canllaw'r ICO i Brosesu Gorfodi'r Gyfraith** a Chod Ymarfer Rhannu Data'r ICO.
- APP ar **reoli gwybodaeth**, sy'n cynnwys rhannu gwybodaeth yr heddlu sy'n gysylltiedig â phwrpas plismona.
- Mae'r Pwyllgor Cydlyn Rheoli Gwybodaeth cenedlaethol a **Llawlyfr Canllawiau Diogelu Data NPCC yn** rhoi arweiniad i heddluoedd yng Nghymru a Lloegr.
- **Cytundeb Rhannu Gwybodaeth Bersonol** Cymru, fel sy'n berthnasol i gyrff Cymreig. Bydd cytundebau rhannu data, wedi'u llywio gan Reolau Busnes ar gyfer LEDS, yn darparu protocolau canllawiau ychwanegol.
- Mae APP y Coleg Plismona ar **ymchwiliad rhyngwladol yn** amlinellu'r protocolau ar gyfer ymatebwyr cyntaf ac ymchwilwyr sy'n cynnal ymholiadau neu ymchwiliad yn ymwneud â gwladolion tramor neu wybodaeth a gedwir dramor.

Beth sydd angen i chi ei wneud i ateb y gofyniad hwn?

Bydd y prif swyddog yn gyfrifol am:

- Creu a chynnal cytundebau rhannu data y gellir eu gorfodi gyda'r holl sefydliadau sy'n galluogi rhannu data o LEDS ymlaen yn ddiogel ac yn gyfreithlon trwy rannu trydydd parti. Rhaid i'r rhain gadw at GDPR y DU ac egwyddorion a darpariaethau DPA 2018. Ar gyfer plismona, mae drafftio cytundebau o'r fath yn amodol ar strwythur llywodraethu cenedlaethol, lle dylai heddluoedd ddefnyddio templed cenedlaethol a dilyn proses ymgynghori leol a chenedlaethol.
- Sicrhau bod data personol a geir o LEDS ond yn cael ei ddatgelu i barti arall nad oes ganddo fynediad i LEDS ei hun, i gefnogi dibenion cyfreithlon y sefydliad sy'n cyrchu LEDS.
- Sicrhau bod canllawiau wedi'u diweddarau ar rannu data yn cael eu lledaenu i reolwyr a staff perthnasol o fewn y sefydliad i sicrhau bod arfer yn parhau'n ddilys, yn unol â chanllawiau cenedlaethol a rhyngwladol cyfredol.
- Sicrhau mai dim ond yn unol â deddfwriaeth diogelu data, canllawiau cyfreithiol a pholisi y caiff data ei rannu. Er enghraifft, cydymffurfio â'r canllawiau a nodir gan Ganllaw'r ICO i Brosesu Gorfodi'r Gyfraith a Chod Ymarfer Rhannu Data'r ICO i sicrhau bod systemau a phrosesau ar waith i gyfyngu ar rannu data, ac eithrio yn unol â chanllawiau polisi cyfreithiol a chenedlaethol. .
- Nodi data o ffynonellau Schengen a chymhwyso rheolaethau a nodir yn Rheoliadau SIS II, tra bod y rhain ar waith.
- Rhoi gwybod am unrhyw achos o dorri preifatrwydd data gan unrhyw aelod o'r sefydliad i'r ICO os yw'n debygol o arwain at risg i hawliau a rhyddid unigolion.

Fel rheolwr gweithredol o fewn y sefydliad, byddwch yn gyfrifol am:

- Sicrhau bod prosesau sy'n galluogi rhannu data'n ddiogel a chyfreithlon yn cael eu dilyn gan bersonél sydd â mynediad cyfreithlon i'r platfform.
- Sicrhau bod trywydd archwilio ar waith ar gyfer unrhyw rannu data ag unigolion neu sefydliadau trydydd parti, gan gynnwys manylion y sail gyfreithlon ar gyfer trosglwyddo.

Fel defnyddiwr LEDS, rydych chi'n gyfrifol am:

- Sicrhau bod trosglwyddiad cyfreithlon y data, ac unrhyw gyfyngiadau angenrheidiol ar y defnydd a wneir o'r wybodaeth, yn cael eu cofnodi er mwyn caniatáu adolygu, ailasesu ac archwilio unrhyw rannu data o'r fath yn ddiweddarach.
- Sicrhau bod data a geir o'r gronfa ddata yn cael ei rannu at ddiben cyfreithlon yn unig, a bod y diben yn benodol ac yn eglur. Gallai cosbau am dramgwyddo'r gofyniad hwn arwain at gamau disgyblu. Fel defnyddiwr heddlu, bydd cymhwyso'r Model Penderfyniad Cenedlaethol a'r Cod Moeseg yn helpu swyddogion a staff yr heddlu i wneud, archwilio a herio penderfyniadau ynghylch rhannu gwybodaeth, pan ofynnir yn uniongyrchol iddynt. Os bydd amheuaeth, gofynnwch am ragor o gyngor. Mae enghreifftiau o rannu data nad ydynt yn gyfreithlon yn cynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, y canlynol.
 - Rhannu gwybodaeth â chydweithwyr at ddiben nad yw'n dasg benodol o ran gorfodi'r gyfraith, plismona arall, diogelwch cenedlaethol neu ddiogelu.
 - Rhannu gwybodaeth â chydweithwyr nad yw'n gymesur nac yn berthnasol i'r dasg a nodwyd o ran gorfodi'r gyfraith, plismona arall, diogelwch cenedlaethol neu ddiogelu.
 - Rhannu gwybodaeth yn allanol am unigolion a allai fod yn llygad y cyhoedd, pa un ai a fydd hynny er budd personol neu am resymau eraill.
 - Rhannu gwybodaeth yn allanol am unigolion, cerbydau neu faterion eraill i gynorthwyo ymholiadau trydydd parti (cydweithwyr, aelodau teulu, ffrindiau neu eraill) nad ydynt yn gysylltiedig â phwrpas cyfreithlon.

- Rhannu gwybodaeth yn allanol ag eraill, gyda'r bwriad o wrydroi cwrs cyfiawnder neu ymyrryd â diben gorfodi'r gyfraith.
- Argraffu, trosglwyddo neu allfudo data mewn modd a allai arwain at fynediad heb awdurdod at y wybodaeth.

Bydd yr NPCC yn cynorthwyo prif swyddogion trwy:

- Gweithio gyda'r Coleg Plismona i ddarparu a diweddarau canllawiau strategol a pholisi ar draws systemau gwybodaeth cenedlaethol a lleol, i helpu perchnogion data i ddeall gofynion cyfreithiol wrth rannu data sydd:
 - yn berthnasol at ddibenion gorfodi'r gyfraith, plismona neu ddibenion diogelu eraill
 - yn briodol i'w rhannu ymhlith asiantaethau gorfodi'r gyfraith eraill
 - yn briodol i sefydliadau penodol eraill
 - o ddiddordeb i awdurdodaethau Ewropeaidd ac awdurdodaethau tramor eraill

Bydd y Swyddfa Gartref yn cynorthwyo prif swyddogion trwy:

- Sicrhau bod trefniadau cyd-reolwyr, contractau prosesu data neu femoranda cyd-ddealltwriaeth yn egluro a fydd sefydliadau naill ai'n cael mynediad uniongyrchol at yr holl swyddogaethau ar LEDS neu'n cael mynediad at setiau data cyfyngedig.
- Sicrhau bod sefydliadau'n cael gwybod am gofnodion hawliau dynol gwledydd y gallai gwybodaeth gael ei rhannu â nhw, a sicrhau bod gan sefydliadau fesurau diogelu priodol i atal gwybodaeth rhag cael ei defnyddio i hwyluso cam-drin hawliau dynol, yn enwedig gyda gwledydd sy'n cymryd rhan mewn, yn deisyf, yn annog neu'n cydoddef defnyddio artaith neu driniaeth neu gosb greulon, annynol neu ddiraddiol at unrhyw ddiben.
- Darparu canllawiau technegol ar gyrchu a rhannu data, ac ar ofynion systemau lleol.

I. Atebolrwydd am fynediad at ddata a'r defnydd ohono a'i archwilio

Egwyddor

Mae deddfwriaeth diogelu data yn gosod atebolrwydd ar reolwyr i ddangos bod eu mesurau diogelu data yn ddigonol. Rhaid cael trefn archwilio gadarn ar waith ar gyfer PNC a LEDS i gefnogi atebolrwydd. Mae hyn yn cynnwys cofnodi mynediad a chofnodi gweithgaredd prosesu.

Gofyniad

Mae archwiliad yn archwiliad systematig, annibynnol o brosesau, systemau a data sefydliadol i benderfynu a yw gweithgareddau sy'n ymwneud â phrosesu, defnyddio a rhannu data yn cael eu cynnal yn unol â GDPR y DU, DPA 2018 a safonau perfformiad disgwylidiedig eraill, megis y Cod Ymarfer ar gyfer y PNC a'r LEDS, y Cod Cysylltiadau ar gyfer y ddwy system neu safonau cydymffurfio eraill â gwybodaeth. Rhaid i sefydliadau feddu ar weithdrefnau technegol a threfniadol priodol, sy'n cynnwys cadw cofnodion digonol o fynediad i'r system a chofnodion o'u gweithgareddau prosesu.

Pam mae hyn yn berthnasol?

Mae gan heddluoedd weithdrefnau archwilio mewnol ac mae canllawiau archwilio cenedlaethol yn esblygu ar gyfer defnyddio PNC. Mae gan Archwiliwr Cenedlaethol safonau archwilio cynllunio ar gyfer LEDS. Mae heddluoedd yn aml yn gweithio drwy adrannau safonau proffesiynol y gallai eu cylch gorchwyl fod yn ehangach na diogelu data a diogelwch ond sy'n aml yn cael eu hunain yn gweithredu ar achosion diofal neu fwiadol o dorri mynediad at ddata. Mae cael cofnod archwiliadwy yn caniatáu i sefydliadau ddangos beth yw diben cyfreithlon prosesu data a rhannu data. Mae gan yr ICO hefyd bwerau archwilio ar gyfer cynnal archwiliadau cydsyniol a gorfodol.

Canllawiau argymelledig ychwanegol

- Cod Cysylltiad y PNC.
- APP ar **ddiogelu data**. Dylai gwasanaethau heddlu sy'n defnyddio PNC neu LEDS gadw at y canllawiau hyn. Gall asiantaethau gorfodi'r gyfraith eraill gyrchu'r ddogfen APP a'i defnyddio fel arweiniad wrth ddatblygu eu safonau mewnol eu hunain.
- Bydd yr Archwiliwr Cenedlaethol hefyd yn rhoi rhywfaint o ganllawiau i sefydliadau ynghylch arferion archwilio disgwyliedig yn ymwneud â LEDS.
- Mae'r ICO wedi cyhoeddi **Canllaw i archwiliadau ICO**.
- ISO 9001:2018 Canllawiau ar gyfer Archwilio Systemau Rheoli.

Beth sydd angen i chi ei wneud i ateb y gofyniad hwn?

Bydd y prif swyddog yn gyfrifol am:

- Penodi uwch reolwr sy'n gyfrifol am atebolrwydd, gan gynnwys y rhaglen archwilio strategol, am gydymffurfio ag archwiliadau ar draws y sefydliad.
- Cadarnhau bod gan bobl sy'n defnyddio'r platfform angen busnes a nodwyd i gyflawni eu rôl bresennol a'u bod yn cael eu fetio'n briodol.
- Sicrhau y gellir nodi mynediad anghyfreithlon neu ddefnydd anghyfreithlon o wybodaeth a gedwir ar y platfform.
- Sicrhau bod gweithdrefnau yn eu lle i adrodd a dal i gyfrif am fynediad anghyfreithlon neu ddefnydd anghyfreithlon o wybodaeth gan unigolion sy'n gweithredu y tu allan i'r Cod.
- Sicrhau bod proses systematig ar waith ar gyfer cynnal gwiriadau archwilio rheolaidd ac adolygu logiau archwilio sy'n cadarnhau bod mynediad i naill ai PNC neu LEDS wedi'i gyfyngu i'r rhai sydd ag awdurdod i gael mynediad i'r platfform, a sicrhau bod mynediad o'r fath yn gyfreithlon ac yn rhesymol.

- Sicrhau bod gwaith y rhai sy'n mewnbynnu a chynnal data yn cael ei fonitro a'i hapsamplu yn unol â'r canllawiau ymarfer, a bod y canlyniadau'n cael eu coladu a'u hadrodd.
- Llunio adroddiadau archwilio sefydliadol, gan gynnwys canfyddiadau, argymhellion a chynlluniau gweithredu sy'n manylu ar sut yr aethpwyd i'r afael â chanfyddiadau ac argymhellion, i sicrhau bod unrhyw risg wedi'i liniaru.
- Darparu tystiolaeth o archwilio rheolaidd yn unol â safonau archwilio y cytunwyd arnynt yn genedlaethol, ynghyd â'u canlyniadau, at ddiben archwilio ac arolygu allanol – er enghraifft, arolygiad gan Arolygiaeth Cwnstabiliaeth a Thân Ei Mawrhydi & Gwasanaethau Achub (HMICFRS).
- Sicrhau bod canllawiau wedi'u diweddarau yn cael eu lledaenu i reolwyr a staff perthnasol yn y sefydliad, er mwyn sicrhau bod arfer yn parhau'n ddilys yn unol â chanllawiau cenedlaethol cyfredol.

Fel rheolwr gweithredol o fewn y sefydliad, byddwch yn gyfrifol am:

- Cadarnhau bod pobl sydd ag angen busnes wedi'i nodi i gael mynediad i'r llwyfan i gyflawni eu rôl bresennol wedi cael eu fetio a'u hyfforddi'n briodol, eu bod wedi cael y canllawiau diweddaraf, a'u bod yn parhau i fod yn gymwys i gyflawni'r rôl honno.
- Cadarnhau bod defnyddwyr yn cadw at ganllawiau cenedlaethol a sefydliadol ynghylch mynediad a defnydd priodol o ddata, a bod cofnodion yn cael eu cadw o'u mynediad.
- Monitro a hapsamplu gwaith y rhai sy'n mewnbynnu a chynnal data i sicrhau bod y wybodaeth yn gywir, yn berthnasol ac yn gyfredol.
- Sicrhau bod canllawiau wedi'u diweddarau yn cael eu lledaenu i – a'u deall gan – staff perthnasol yn y sefydliad, er mwyn sicrhau bod arfer yn parhau'n ddilys yn unol â chanllawiau cenedlaethol cyfredol.

Fel defnyddiwr LEDS, rydych chi'n gyfrifol am:

- Cydymffurfio â holl ofynion mynediad platfformau ar gyfer naill ai llwyfannau PNC neu LEDS a osodir yn lleol o fewn sefydliad ac yn genedlaethol.
- Sicrhau bod mynediad i'r systemau wedi'i gyfiawnhau trwy brotocolau mynediad personol, diogel, cymeradwy ac yn cael ei gyflawni at ddiben cyfreithlon yn unig.
- Mewnbynnu gwybodaeth gywir ar gyfiawnhad dros wiriad data ar fynediad i'r system.
- Cadw tystiolaeth neu wybodaeth sy'n cefnogi dilysrwydd mynediad i'r system, gweithgaredd prosesu a champau gweithredu cysylltiedig, ar gyfer amserlenni y cytunwyd arnynt.

Bydd yr NPCC yn cynorthwyo prif swyddogion trwy:

- Gweithio gyda'r Coleg Plismona i ddarparu a diweddarau canllawiau strategol a pholisi ar draws systemau gwybodaeth cenedlaethol a lleol, i helpu perchnogion data i liniaru a rheoli risg mewn modd amserol.
- Arwain sefydliadau plismona i roi mesurau ar waith i amddiffyn PNC a LEDS fel ased cenedlaethol a lliniaru'r risg o lygredd.
- Cynnal gwiriadau archwilio ar lefel genedlaethol i gynnal diogelwch a chywirdeb data yn rhagweithiol, ysgogi cydymffurfiad a chefnogi ymchwiliad i gamymddwyn.

Bydd y Swyddfa Gartref yn cynorthwyo prif swyddogion trwy:

- Cynnwys y gallu technegol yn y llwyfan LEDS ar gyfer logio mynediad a'r holl weithgarwch prosesu perthnasol, er mwyn galluogi'r rhai sy'n gyfrifol am gynnal archwiliadau i wneud gwiriadau o'r fath, fel sy'n ofynnol o dan ddeddfwriaeth diogelu data.
- Casglu ac adrodd ar ddata ar:
 - cydymffurfio â chanllawiau arfer gorau
 - torri cywirdeb LEDS a PNC
 - canlyniadau gweithdrefnau disgyblu

J. Hyfforddiant a datblygiad proffesiynol parhaus

Egwyddor

Bydd hyfforddiant a dysgu rheolaidd yn sicrhau cywirdeb system, gwell amddiffyniad i hawliau testunau data a gwell canlyniadau ar gyfer gorfodi'r gyfraith. Rhaid i drefniadau fod yn eu lle o fewn yr holl sefydliadau defnyddwyr i hyfforddi defnyddwyr newydd a chefnogi datblygiad proffesiynol parhaus yn rhagweithiol, i sicrhau bod y lefelau uchaf o lythrennedd data yn cael eu cyflawni a'u cynnal.

Gofyniad

Mae hyfforddiant ar gyfer PNC wedi'i sefydlu'n dda ac mae heddluoedd yn ymwybodol o'r trefniadau presennol. Gan fod LEDS yn system newydd, bydd pecyn dysgu yn orfodol ar gyfer datblygiad proffesiynol parhaus (DPP) pob defnyddiwr ar bob lefel. Bydd hyn yn cyd-fynd â'r trefniadau ar gyfer hyfforddiant PNC a gweithredu cynhyrchion LEDS newydd. Mae angen diweddariadau ar newidiadau system a thechnegol ar bob defnyddiwr system, yn ogystal â diweddariadau ar bolisi a llywodraethu, sy'n esblygu wrth i dirwedd y gyfraith, arferion gorfodi'r gyfraith, hawliau dynol, a deddfwriaeth a chanllawiau diogelu data hefyd esblygu a newid. Bydd yr hyn a ddysgir yn cyfeirio at y Cod Ymarfer a'r cyfrifoldebau manylach a amlinellir yn y canllaw hwn i gefnogi defnydd cyfreithlon, moesegol a phroffesiynol o PNC a LEDS. Argymhellir hefyd hyfforddiant gloywi cyfnodol ar ddiogelu data a deddfwriaeth, rheoliadau a chanllawiau polisi cysylltiedig eraill.

Pam mae hyn yn berthnasol?

Mae PNC a LEDS yn bodoli fel storfeydd gwybodaeth y gellir eu creu, eu diwygio neu eu dileu, ac fel rhyngwyneb i ffynonellau data gorfodi'r gyfraith eraill. Bydd gan LEDS ryngwyneb newydd a bydd angen rhaglen ddysgu gynhwysfawr a hygyrch pan gaiff ei weithredu. Er bod

rhai o'r swyddogaethau sy'n berthnasol i LEDS yn cael eu trosglwyddo o systemau data rhagflaenol neu fwydo, bydd rhai yn newydd ac efallai'n anghyfarwydd i'r rhai sy'n cyrchu ac yn defnyddio'r system. Heddluoedd fydd prif ddefnyddwyr LEDS (ar sail cyfanswm y wybodaeth), ond bydd gan sefydliadau gorfodi'r gyfraith a phartneriaid eraill fynediad hefyd. Yn ogystal, bydd gan rai sefydliadau sector preifat fynediad hefyd, i ddarparu data a ddefnyddir gan orfodi'r gyfraith ac yn eu gweithrediadau masnachol lle mae angen cyfreithlon, er enghraifft, i atal neu ganfod twyll. Mae PNC a LEDS yn arfau pwerus a all fod o gymorth mawr i weithgarwch gorfodi'r gyfraith a diogelu, os cânt eu defnyddio'n briodol gan bobl sydd â'r wybodaeth a'r sgiliau cywir. Bydd cydymffurfio â disgwyliadau cenedlaethol a strategaeth ddysgu genedlaethol yn sicrhau cysondeb ar draws sefydliadau ac ar draws rolau yn ystod y cyfnod pontio i LEDS. Bydd dysgu ar gyfer defnyddwyr newydd a DPP ar gyfer ymarferwyr presennol yn sicrhau y bydd unigolion ar bob lefel yn deall sut i ddefnyddio'r ddwy system yn effeithiol a chymhwyso data yn gymwys ac yn foesebol, yn unol â disgwyliadau'r Cod.

Canllawiau argymelledig ychwanegol

- Mae'r Coleg Plismona yn gweithio gyda'r Swyddfa Gartref i greu'r strategaeth ddysgu genedlaethol ar gyfer LEDS, i nodi'r ffyrdd mwyaf effeithiol o gyflwyno hyfforddiant fel gwasanaeth newydd ac i roi arweiniad ar DPP.

Beth sydd angen i chi ei wneud i ateb y gofyniad hwn?

Bydd y prif swyddog yn gyfrifol am:

- Darparu neu hwyluso presenoldeb mewn hyfforddiant, yn unol â safonau cenedlaethol y cytunwyd arnynt, fel bod staff sy'n cyflawni swyddogaethau data ar PNC neu LEDS wedi'u hyfforddi'n llawn ac yn gymwys i gyflawni eu rôl.
- Sicrhau bod prosesau adolygu perfformiad a chyfleoedd DPP ar gael i staff sy'n cyflawni swyddogaethau data gan ddefnyddio PNC neu LEDS.

- Rhoi canllawiau strategol a pholisi wedi'u diweddarau i staff ynghylch swyddogaethau data ac arfer gorau gweithredol disgwylidig.
- Sicrhau bod staff yn cael digon o amser a chyfle ar gyfer DPP wrth gyrchu a defnyddio'r systemau.
- Fel rheolwr gweithredol o fewn y sefydliad, byddwch yn gyfrifol am:
- Cadarnhau bod pobl sydd ag angen busnes a nodwyd i gyflawni swyddogaethau data ar PNC neu LEDS wedi'u hyfforddi'n llawn ac yn gymwys i gyflawni eu rôl.
- Sicrhau bod staff sy'n cyrchu ac yn defnyddio data trwy PNC neu LEDS wedi'u hyfforddi'n llawn yn unol â'r strategaeth ddysgu genedlaethol a safonau cenedlaethol y cytunwyd arnynt, a'u bod yn gymwys i ddefnyddio'r holl swyddogaethau perthnasol.
- Sicrhau bod staff yn cael digon o amser a chyfle ar gyfer DPP i gael mynediad at ddata a gafwyd trwy PNC neu LEDS a'u defnyddio.
- Sicrhau bod systemau, deddfwriaeth a diweddariadau technegol yn cael eu darparu i'r holl staff perthnasol mewn modd amserol.

Fel defnyddiwr systemau, rydych yn gyfrifol am:

- Cadw lefelau sgiliau personol yn gyfredol drwy fabwysiadu dull DPP gweithredol, cael mynediad at hyfforddiant gloywi, gwirio'n rhagweithiol am ddiweddariadau systemau a deddfwriaeth, a darllen canllawiau technegol.

Mae'r NPCC yn gyfrifol am:

- Gweithio gyda'r Coleg Plismona i ddarparu a diweddarau canllawiau strategol a pholisi i helpu perchnogion data sefydliadol i ddeall y gofynion cyfreithiol, moesegol, technegol ac ymarfer priodol wrth gael mynediad at a defnyddio PNC neu LEDS.
- Gweithio gyda'r Coleg Plismona i sicrhau bod hyfforddiant a dysgu yn parhau i gefnogi'r defnydd effeithiol o ddata gan blismona.

Mae'r Swyddfa Gartref yn gyfrifol am:

- Comisiynu a sicrhau ymyriadau hyfforddi a dysgu i gefnogi gweithrediad a chymhwysiad parhaus PNC a LEDS fel asedau data cenedlaethol.

Ynglŷn â'r Coleg

Ni yw'r corff proffesiynol ar gyfer y gwasanaeth heddlu yng Nghymru a Lloegr.

Gan gydweithio â phawb ym maes plismona, rydym yn rhannu'r sgiliau a'r wybodaeth sydd eu hangen ar swyddogion a staff i atal troseddu a chadw pobl yn ddiogel.

Rydym yn gosod y safonau mewn plismona i adeiladu a chadw ymddiriedaeth y cyhoedd ac rydym yn helpu'r rhai mewn plismona i ddatblygu'r arbenigedd sydd ei angen i fodloni gofynion heddiw a pharatoi ar gyfer heriau'r dyfodol.

college.police.uk

Dilynwch ni
@CollegeofPolice